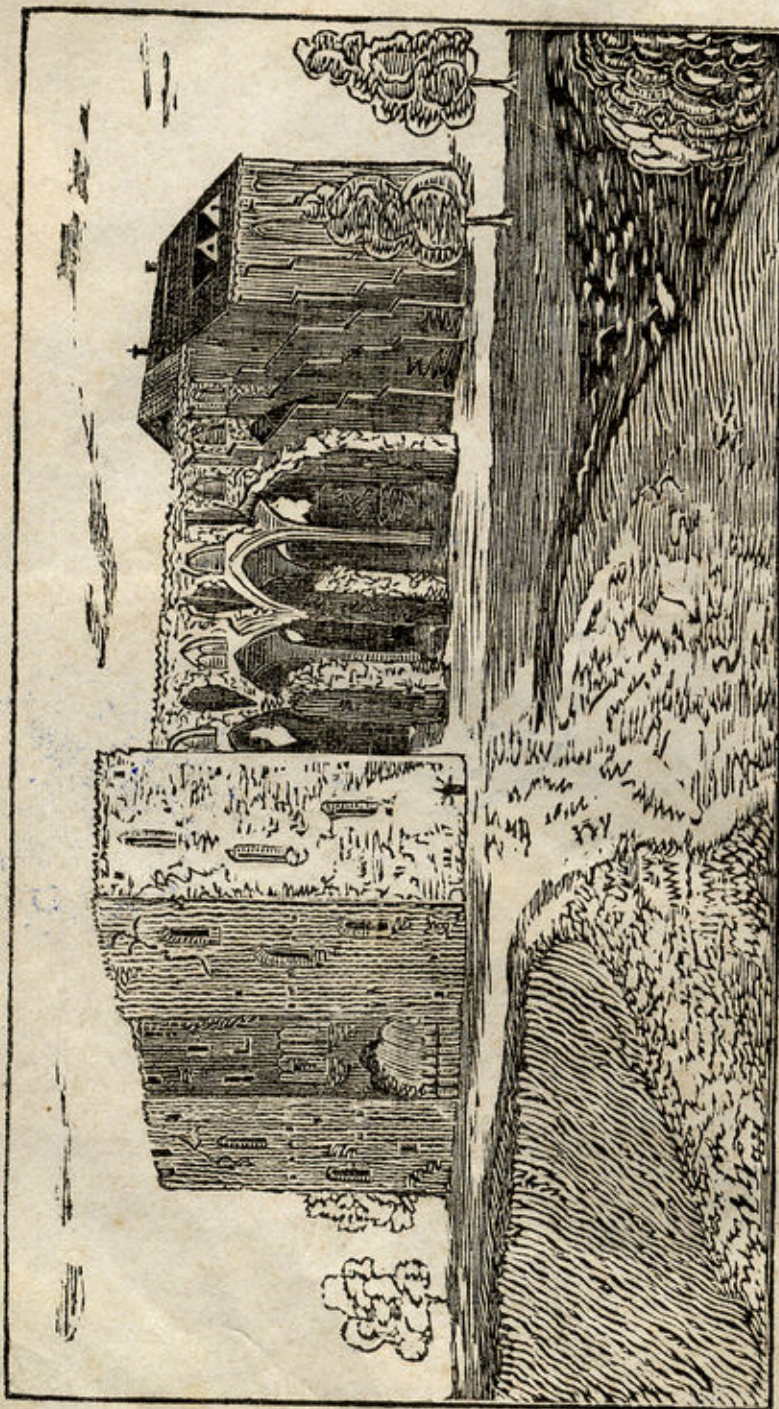

C. S. K. v. P. S. A. P. O. T. Z. K. Y.

Larto-lina ärrapallanu tomifiriko waña pärrajänu müri kanno.

Ma-rahwa

K a l e n d e r

ehf

L ä h t - r a m a t

1849

Ajastaja päle, pärran

Jssanda Jesuse Kristuse

sündimist.

Sel ajastajal om 365 päiwa.

Dreizehnter Jahrgang.

Bearbeitet von der gelehrten Estnischen Gesellschaft.

Der Druck dieses Kalenders, dessen Vertrieb nur in den Ostsee-
provinzen erlaubt ist, ist unter der Bedingung erlaubt, daß die ge-
eizliche Zahl Exemplare der Censurcomitat übergeben werde.
Dorpat, den 23. Septbr. 1848. Censor Samson.

L a r t u n

trüffitu J. E. Schünmanni läsjä man.

Massap keüdetu 10 kop. hõbb.

Masilma lomifest arwatas	5798
Jõhanda Jeseuse Kristuse sündimifest	1848
Tartolina eddimätsfest ehhitamifest	818
Kui ristiusk Liivlandi-male tulli	668
Lutteruse õige ussu üleswõtmifest	338
Kui Lutteruse õige ussu üleswõtmine Liivlandi- male tulli	328
Kui Peterburi-lina nakkati ehhitama	148
Kui meie ma Wennerigi wallitsuse alla sai	138
Wõrro-lina ehhitamifest	68
Meie Keisri-herra Nikolai Pawlowitsi sündi- mifest	58
Tarto surekoli sündimifest	48
Kui Prantsus Wenne-male tulli, ning pallanu Mosk- wa-linast wälja aeti	38
Kui Liivlandi-maal prius kuluteti	308
Kui meie armolik Keisri-her Nikolai Pawlo- wits nakkas wallitsema	28
Kui se pärramene suur henge kirjutus meie maal olli	18
Kui Jummalas-orjust kirrikun wastse kirriko-säduse pärra nakkati piddama	18

ajastai

Wastse-ajastaja laul.

1. Taas om aastai mõda lännu
Kige murre koormaga,
Mes ma teina päiwil nännu,
Ole kandnu waiwaga.
Mi kui raske litsja uini,
Mes mo õse hirmotap,
Lahkup, kui päiw wirrotap,
Kattewa ka hädda tunni
Kige risti walloga,
Kurba mele ohhoga.
2. Mida ka kiik õnne päiwa
Mink se ilma illosus,
Mes sel aastal silma näiwa,
Mink mo mele rõemustus
Omme ütten ärrajõudnu,
Uja merde waonu,
Selle põhja kaonu; —
Ja, mes miino südda nõudnu,
Om kiik muutlik, üriken,
Kattuw aja joostmisen.
3. Ent se arm, mes minno hoitnu
Kige aja muutmisen,
Mes mo seni heldest' toitnu,
Läbbisaatnu pudusen:
Se om jädwa, heljumata,
Wastne eggal hommungul,
Kaitsja eggal öddangul,
Kigel ajal kaddumata;
Selle wässimata hool
Saisap eggapäiw mo pool.
4. Sest ma wõtta allustada
Wastset aastat rõemsahte,
Tahha kitten mälletada
Essa, ke mul armsahte
Heldest hõlekandjas olnu,

Kalendri-tähte selletus.

● noor ku.	n. nädal.
● eddimäne werand.	k. kel.
● täüs ku.	m. ehk min. minuti.
● pärramene werand.	p. pühapäiw.
	p. pärrast, päiw, pühha.
	homm. hommungul.
	ödd. öddangul.
	õf. õfel.
	e. k. enne festpäiwa.
	p. k. päle festpäiwa.

Kats ristikest (**) nädala : päiwa arwo : numri e
tähhendawa, et om kirriko: wai Krono-pühha, mes kirrik
pühhendetas; üts ainus (*) tähhendap, et om mälletuse
mes kirrikun ei pühhendeta, ent mil kohut nink koli ei pe

Ke om kuulnu palwe häält
 Oma kõrge järje päält,
 Mulle abbimehhes tulnu,
 Kell' ka eddispäide weel
 Itkes jääp hä essa meel.

5. Jilko ka sis waiwa higgi
 Weel mo palgest saggedast';
 Juual jääp iks miino liggi,
 Rinnitap mo üllewast.
 Teina saap mull' trööstjas rühtma,
 Kui mo kurbus litsup täält
 Miino ello te-raa pääl,
 Pissart miino silmist pühkma,
 Onnistama miino tödd
 Nink mult kaandma murre ödd.

6. Nõemsaht' tahha ma sis pitta
 Kindmat ušku sõamen,
 Juualat iks õnnen kitta,
 Ent ka risti kandmisen
 Lotusen siist üllestaija
 Essa-male kõrgete,
 Edand tõsta taiwate,
 Kost mull' diget abbi saija,
 Kon mo kääk om lõppetet,
 Egga puhkus waigistet.

7. Siino kätte anna miina,
 Essa! ome üllembid,
 Wõtta oma hoolde siina
 Ka mo armsid õmatsid.
 Kaitse meist kiit hädä ärra:
 Kolo-tõbbe kibbedust,
 Nasse surma jälleust,
 Rahho rikmist, sõa käära!
 Anna, et se ajastaig
 Lahkus meist kui armo-aig!

G. M.

Januar. 31 päiwa. Wastse-ajastaja: ku.

Jesús, lasse kõrda minna wastset aiga armoga; wastset sõant
 na siina, las kiit häste saggida!

1 Poolp.	Adam Surew. prom. Helena Pawl. sündim. p.	Wastse-ajast. p. Parras
----------	--	-----------------------------------

p. Wastse ajast. Josepi paggemine Egipti male. Matt. 2, 13-23.

2 Pühhap.	Abel	talwine ilm.
3 Eesp.	Enok	@ f. 8, 41 min. homm.
4 Tõisip.	Metusala	Õsel lüme
5 Kolmap.	Simeon	Kolme kunn. p.
6 Neljap.	Set	sabdo,
7 Rebe	Melkior	
8 Poolp.	Errart	

1. P. p. 3 Kuñ. p. Jesús 12 ajastaiga waia. Luf. 2, 41-52.

9 Pühhap.	Kasper	päiwal
10 Eesp.	Pawel	selge
11 Tõisip.	Higginus	● f. 11, 50 min. e. f.
12 Kolmap.	Rein	taiwas.
13 Neljap.	Hillar	
14 Rebe	Robbert	
15 Poolp.	Weliks	

2. P. p. 3 Kuñ. p. Saja Kanan Kalilea-maal. Jan. 2, 1-11.

6 Pühhap.	Ertman	Pehme
7 Eesp.	Tõnis	ilm.
8 Tõisip.	Cewraim	● f. 6, 30 min. ödd.
9 Kolmap.	Sara	Kange
10 Neljap.	Wabo Wab. Sebast.	kulm
11 Rebe	Netta	
12 Poolp.	Wintsent	

P. p. 3 Kuñ. p. Piddali-tõbbine ja pämihe sullane. Matt. 8, 1-13.

3 Pühhap.	Lotta	nink
4 Eesp.	Timoteus	luine sabdo.
5 Tõisip.	Kristli Paweli ümbref.	● f. 1, 2 min. p. f.
6 Kolmap.	Hans	Parras
7 Neljap.	Krisostomus	kulm,
8 Rebe	Kaarl	
9 Poolp.	Samuel	

9. P. enne Lihhawõte. Tõteggija winamäel. Matt. 20, 1-16.

10 Pühhap.	Ida	udfune
11 Eesp.	Uño	ilm.

1. Januaril tõsses päiw: f. 8, 43 m. lät alla: f. 3, 37 m.

11. — — — — — 8, 25 — — — — 3, 59 —

21. — — — — — 8, 8 — — — — 4, 23 —

Auw sull' olgo fige eest, Jēsa, sin nink taiwan! Auw sull' meeelde tulla, et kolit miño eest!

1. Jõisip.	Priggita			1. Jõisip.	Albinus			Külm
*2. Kolmap.	Marri	Künnele p.		2. Kolmap.	Lowisa			annap
3. Neljap.	Hanna			3. Neljap.	Kuñikunde			aigo
4. Rede	Weronika			4. Rede	Adrian			mōda
5. Poolp.	Agata			5. Poolp.	Meta			

8. P. enne Lihhawõte. Semen mitmasuggutse nia pääl. Luuk. 8, 4-6				3. P. Paastun. Kristus ajap kurratit wälja. Luuk. 11, 14-28.				
6. Pühhap.	Pärent			6. Pühhap.	Kotwrit			pärä.
7. Eesp.	Rikkart			7. Eesp.	Simmo			Pilwine
8. Jõisip.	Salomon			8. Jõisip.	Perpetua			ilm
9. Kolmap.	Polli			9. Kolmap.	Mit			nink
10. Neljap.	Hebbo			10. Neljap.	Wlandina			lumē
*11. Rede	Rosa	Rede ja Poolp.		11. Rede	Konstantin			saddo.
*12. Poolp.	Karrolina	enne lihhah.		12. Poolp.	Kregor			

7. P. enne Lihh. ehk Paasto P. Kristuse Kannatam. Luuk. 18, 31-40				4. P. Paastun. Kristus sōdap 5000 inemist. Jan. 6, 1-15.				
13. Pühhap.	Peningna			3. Pühhap.	Ernst			Taiwas
14. Eesp.	Waltin			4. Eesp.	Zakarias			felletap.
15. Jõisip.	Jisrael	Paasto p.		5. Jõisip.	Lugus			
16. Kolmap.	Jula	Tuhha p.		6. Kolmap.	Penjamin			Tahhe tuul
17. Neljap.	Konstanzia			7. Neljap.	Truta			weap
18. Rede	Konfordia			8. Rede	Kaabriel			
19. Poolp.	Sanna			9. Poolp.	Josep			

1. P. Paastun. Kristust kiusatas Kolmförd kurratist. Matt. 4, 1-11				5. P. Paastun. Jesuse päle heidetas krowe. Jan. 8, 46-59.				
20. Pühhap.	Eukarius			20. Pühhap.	Rupert			jälle pilwe üs
21. Eesp.	Esajas			21. Eesp.	Penetikt			les nink
22. Jõisip.	Heño	Peetri p.		22. Jõisip.	Kawael			lumme nakkap
*23. Kolmap.	Mina			23. Kolmap.	Teowil			rohkeste
24. Neljap.	Maddis	Maddise p.		24. Neljap.	Kasimir			
25. Rede	Wiktor			*25. Rede	Marrin			Maria kulut. p.
26. Poolp.	Nestor			26. Poolp.	Emanuel			

2. P. Paastun. Kananea-ma naise usk om suur. Matt. 15, 21-28				6. P. Paastun. Jesuse sōsetullemine Jerusalemme. Matt. 21, 1-9.				
27. Pühhap.	Klaudius			27. Pühhap.	Kusta			saddama.
28. Eesp.	Justus			28. Eesp.	Kideon			Tahhe ilm
				29. Jõisip.	Lina			nink
				30. Kolmap.	Nat			päiwa paiste.
				*31. Neljap.	Toots			Suur Neljapäiw.

1. Beebruaril tõssep päiw: f. 7, 42 m. lät alla: f. 4, 50 m.				1. Märzil tõssep päiw: f. 6, 24 m. lät alla: f. 5, 59 m.				
11. — — — — — 7, 16 — — — — — 5, 13 —				11. — — — — — 5, 53 — — — — — 6, 21 —				
21. — — — — — 6, 48 — — — — — 5, 37 —				21. — — — — — 5, 56 — — — — — 6, 44 —				

Jesús ellap! Temaga sa ma ello pärrandama! Surm ei n
mo hirmuta: temä saap mo ärratama!

Pühha Waim, mo masu tulles, jä mo sisse ellama, omä sō-
ant to ma sulle, te mo omäs perkus ka!

***1 Rede** | **Tora**
2 Poolp. | **Eio**

Suur Rede.

Päiwa ai

Lihhawöte p. eddimäne p. Kristuse ülestõffemine. Mark. 16, 1-

****3 Pühhap.** | **Werdinant**

****4 Eesp.** | **Ambrosius**

***5 Tõisip.** | **Maxsim**

***6 Kolmap.** | **Tõlestin**

***7 Neljap.** | **Uron**

***8 Rede** | **Forent**

***9 Poolp.** | **Laus**

1. Lihhawöte p.

2. Lihhawöte p.

8, 55 min. ödd.

kaunis län

öfel kül

Ema jõggi wall

4. P. p. Krist. ülest. p. Krist. towot. rõmušt. lähhet. Jan. 16, 5-15.

1 Pühhap. | **Wilip** | **Wilip. ja Jakk. p.**

2 Eesp. | **Siigmunt**

3 Tõisip. | **Abra** | **Kisti löidm. p.**

4 Kolmap. | **Selma**

5 Neljap. | **Kottart**

6 Rede | **Tiidrik**

7 Poolp. | **Jetta**

Tuul

nink jahhe

● f. 12, 17 min. p. f.

ilm.

Pärram. luine saddo.

5. P. p. Krist. ülest. p. Sigest palwe piddamis. Jan. 16, 23-30.

8 Pühhap. | **Hiob**

***9 Eesp.** | **Otto** | **Niggola p.**

10 Tõisip. | **Kordian**

11 Kolmap. | **Pankrazius**

****12 Neljap.** | **Nero**

13 Rede | **Sermazius**

14 Poolp. | **Kristjan**

Öfel halla

● f. 9, 23 min. homm.

päiwal

Krist. taiwan. p.

waitlik

lämi

6. P. p. Krist. ülest. p. Kui se rõmušt. saap tulles. Jan. 15, 26-16, 4.

15 Pühhap. | **Sohwi**

16 Eesp. | **Peep**

17 Tõisip. | **Anton**

18 Kolmap. | **Erik**

19 Neljap. | **Wilemon**

20 Rede | **Pilla**

21 Poolp. | **Trina**

ilm.

Tälle öfel halla.

● f. 1, 10 min. öf.

Külm

wihmane

ilm.

Sumwiste p. Pühha Waimo wäljakaldamine Jan. 14, 23-31.

****22 Pühhap.** | **Mila**

****23 Eesp.** | **Leontine**

24 Tõisip. | **Ester**

25 Kolmap. | **Urban**

26 Neljap. | **Eduart**

27 Rede | **Luddo**

28 Poolp. | **Willem**

1. Suuwiste p.**2. Suuwiste p.**

Taiwas selletap

● f. 12, 13 min. p. f.

nink ilm

lät lämmem

baš, ent

Kolmainuse pühha. Jesús ja Nikodemus. Jan. 3, 1-15.

29 Pühhap. | **Mats**

30 Eesp. | **Wigand**

31 Tõisip. | **Nelli**

pitse käuwa

pea

eggapäiwa.

1. Mail tõffep päiw: f. 3, 39 m., lät alla: f. 8, 14 m.

11. — — — — — 3, 28 — — — — — 8, 35 —

21. — — — — — 3, 4 — — — — — 8, 52 —

2. P. p. Krist. ülest. p. Kristus hä farjus. Jan. 10, 12-16

***17 Pühhap.** | **Ignazius**

18 Eesp. | **Valerian**

19 Tõisip. | **Simon**

20 Kolmap. | **Saul**

****21 Neljap.** | **Aleksandra**

22 Rede | **Kajus**

23 Poolp. | **Jürri**

Tronip. siind. p.

f. 4, 4 min. p. f.

Ilm lät il

lämmembaš ni

Keisri prow. n. p.

öfel ei ol

Jürri p.

3. P. p. Krist. ülest. p. Kristuse ärramihef. Jan. 16, 16-2

24 Pühhap. | **Albert**

25 Eesp. | **Markus**

26 Tõisip. | **Ezekias**

27 Kolmap. | **Anastassius**

28 Neljap. | **Teresia**

29 Rede | **Reimund**

30 Poolp. | **Errast**

ka enamb kü

● f. 8, 54 min. homm

ma tutt

Pitne käu

Lämi tuu

1. Aprilil tõffep päiw: f. 4, 54 m., lät alla: f. 7, 9 m.

11. — — — — — 4, 28 — — — — — 7, 31 —

21. — — — — — 4, 2 — — — — — 7, 52 —

D Jõsand, anna, et so armo ma iks wõi melen piddada, ni
et mul ikkes olles rõmo, sull' nink so armul' ellada!

1 Kolmap.	Rotsalt	Hä parra
2 Neljap.	Emma	@ f. 12, 11 min. öf.
3 Rede	Liso	
4 Poolp.	Widrika	sumwine

1. P. p. Kolmain. p.	Rikkas mees ja Lazarus.	Luf. 16, 19—31
5 Pühhap.	Poniwazius	ilmaker
6 Gesp.	Artus	nink
7 Tõisip.	Lukrezia	● f. 4, 6 min. p. f.
8 Kolmap.	Medardus	
9 Neljap.	Pertram	waiklik päiw
10 Rede	Blawius	
11 Poolp.	Parnabas	paiste.

2. P. p. Kolmain. p.	Suur öddango söömaig.	Luf. 14, 16—24
12 Pühhap.	Lina	Ilm na
13 Gesp.	Tobias	kap jah
14 Tõisip.	Setlow	tuma.
15 Kolmap.	Wido	Widi p. ● f. 12, 31 min. p. f.
16 Neljap.	Justina	
17 Rede	Nikander	Kange tu
18 Poolp.	Homer	nink

3. P. p. Kolmain. p.	Ärrakaddonu lammast.	Luf. 15, 1—10.
19 Pühhap.	Kert	pikse käämin
20 Gesp.	Wlorian	Tuul jääp
21 Tõisip.	Rahel	mahha nink
22 Kolmap.	Liit	ilm lät
23 Neljap.	Pasilius	● f. 3, 15 min. p. f.
**24 Rede	Taan	Jani päiw.
**25 Poolp.	Wio	Keisri h. siind. p.

4. P. p. Kolmain. p.	Ärra kae pinda lähemb. ilm.	Luf. 6, 36—4
26 Pühhap.	Jeremias	
27 Gesp.	Wassil 7 maggajide p.	pallawas
28 Tõisip.	Josua	Tahhe ilm
*29 Kolmap.	Peter Peetri Paweli p.	öfel
30 Neljap.	Annus Paweli mället. p.	mürrištamin

1. Junil tõsses päiw: f. 2, 56 m., lät alla: f. 9, 3 m.
11. — — — — — 2, 55 — — — — — 9, 8 —
21. — — — — — 3, 2 — — — — — 9, 6 —

Sa peat Jõsa usfma, sis kassi häste kääp, nink tema tö päl
lootma, sis so tö kõrda lääp.

*1 Rede	Geobalt	Keisri pr. f. p. @
2 Poolp.	Kreta Haina Maria p.	f. 8, 54 min. homm.

5. P. p. Kolmain. p.	Peetri Kalla-lomus.	Luf. 5, 1—11.
3 Pühhap.	Kornel	Tahhe,
4 Gesp.	Ulrik	udfune
5 Tõisip.	Anselm	nink
6 Kolmap.	Hektor	● f. 11, 2 min. ödd.
7 Neljap.	Jonatan	wihmane
8 Rede	Kilian	ilm.
9 Poolp.	Hin	

6. P. p. Kolmain. p.	Wariserde nink kirjatundjide õigus.	Matt. 5, 20—26.
10 Pühhap.	Turka 7 welliste p.	Taiwas nakkap
11 Gesp.	Mora	selletama.
12 Tõisip.	Hindrik	
13 Kolmap.	Marget Margrete p.	Kange marro
14 Neljap.	Ponawent	
15 Rede	Mihka Apostl. labfum.	● f. 2, 22 min. homm.
16 Poolp.	Hermine	tuul

7. P. p. Kolmain. p.	Kristus södap 4000 inemist.	Marf. 8, 1—9.
17 Pühhap.	Aleks	nink
18 Gesp.	Rosina	wihma saddo.
19 Tõisip.	Laura	Wailik
20 Kolmap.	Elias	nink
21 Neljap.	Tannil	pallaw, tahhe
22 Rede	Maddalena M. Madd. p.	● f. 5, 39 min. homm.
23 Poolp.	Dskar	

8. P. p. Kolmain. p.	Hoitke henda karmwala prohwee eest.	Matt. 7, 15—23.
24 Pühhap.	Kristin	haina: teggemis
25 Gesp.	Jakob Zakkabi p.	se ilmatene.
26 Tõisip.	Anna	Lõune tuul
27 Kolmap.	Marta	nink
28 Neljap.	Plato	
29 Rede	Pedo	@ f. 3, 19 min p. f.
30 Poolp.	Walter	

9. P. p. Kolmain. p.	Illekoht. majapidd. peap arwo andma.	Luf. 16, 1—9.
31 Pühhap.	Erm	wihma saddo.

1. Julil tõsses päiw: f. 3, 16 m., lät alla: f. 8, 52 m.
11. — — — — — 3, 35 — — — — — 8, 36 —
21. — — — — — 3, 56 — — — — — 8, 15 —

Jäsand olgo fittetu! Tema arm om ülle mära; mes meil
temast näüdetu, näüday kiik ta armo wälja!

Jumal teep kiik häste, ke mull' römo töeste wiljalt andnu ka.
Temast eggapäiwa söök nink jook ja röiwa mulle tulleswa.

1 Eesp.	Jakkap	Peetri ahhila p.	Wäga	1 Neljap.	Egidius	Tahhe
2 Tõisip.	Moses		illoš	2 Rede	Elisa	läini
3 Kolmap.	August		surwine	3 Poolp.	Perta	ilm.
4 Neljap.	Cleasar		ilmakene,	14. P. p. Kolmain. p.	Kümme piddali-többist.	Luf. 17, 11—19.
5 Rede	Dswalt		14. P. p. Kolmain. p.	4 Pühhap.	Meus	● f. 5, 49 min. ödd.
*6 Poolp.	Liis	Krist. ärrasellet. p.	● f. 7, 20 min. homm.	5 Eesp.	Natanael	
10. P. p. Kolmain. p.	Jerusalemi-lina ärrahäetamine.	Luf. 19, 41—48.		6 Tõisip.	Mango	Ilm nakkap
7 Pühhap.	Tinno		tabhe	7 Kolmap.	Regina	aigo möda
8 Eesp.	Kotlip		nink	*8 Neljap.	Maria	Maria sünd. p.
9 Tõisip.	Roman		läini.	9 Redi	Pruno	jahtuma
10 Kolmap.	Juhhan	Lawritse p.		10 Poolp.	Soštenes	ent
11 Neljap.	Olga			15. P. p. Kolmain. p.	Mammona orjusest.	Matt. 6, 24—34.
12 Rede	Klara		● f. 6, 43 min. ödd.	11 Pühhap.	Kerrart	taiwast om
13 Poolp.	Ello			12 Eesp.	Sirus	● f. 1, 11 min. p. f.
11. P. p. Kolmain. p.	Wariser ja müütnik Jumala koan.	Luf. 18, 9—14.		13 Tõisip.	Un	
14 Pühhap.	Eusebius		Ilm nakkap	*14 Kolmap.	Hanto	Risti üllend. p.
*15 Eesp.	Matli	Rõa Maria p.	jahtuma	15 Neljap.	Nikodemus	felge
16 Tõisip.	Jak		nink	16 Rede	Pina	näddal
17 Kolmap.	Henning		taiwast pilwe	17 Poolp.	Lambert	otsa.
18 Neljap.	Lena		tama.	16. P. p. Kolmain. p.	Lässa-naise poig Raini-linast.	Luf. 7, 11—17.
19 Rede	Sebalt		Wihma	18 Pühhap.	Titus	Tuul puhhup
20 Poolp.	Pernart			19 Eesp.	Werner	
12. P. p. Kolmain. p.	Keleto ja förweto inemine.	Mark. 7, 31—37.		20 Tõisip.	Madde	● f. 7, 20 min. homm.
21 Pühhap.	Rut	● f. 7, 4 min. ödd.		21 Kolmap.	Matteus	Matteusse p.
*22 Eesp.	Wilipert	Keisri h. kron. p.	fattap.	22 Neljap.	Morits	nink weap
23 Tõisip.	Jakkeus		Saddo jääp	23 Rede	Hosea	wihma sare
24 Kolmap.	Pärtle	Pärtle p.	mahha.	24 Poolp.	Ants	Jani samise p
25 Neljap.	Ludwik		Jahhe tuul.	17. P. p. Kolm. p.	Jesus süttitap meetöbbist	pühhap. Luf. 14, 1—11.
26 Rede	Natalia			25 Pühhap.	Kleomas	Jahhe
27 Poolp.	Jeppart			*26 Eesp.	Tanno	Jani oppet. p.
13. P. p. Kolm. p.	Samaritiline näüday armo Judalifese.	Luf. 10, 23—37.		27 Tõisip.	Udo	● f. 2, 31 min. öf.
28 Pühhap.	Augusta	● f. 8, 42 min. ödd.		28 Kolmap.	Wenzel	tabhe
*29 Eesp.	Jwvan	Ristja Jani	Ilm lät jälle	29 Neljap.	Mihkel	Mihkle p.
*30 Tõisip.	Aleksander	surma mäl.	lammembas.	30 Rede	Hironimus	ilm.
31 Kolmap.	Rebekka	let. päiw.				

1. Augustil tösses päiw: f. 4, 19 m., lät alla: f. 7, 49 m.

11. — — — — — 4, 41 — — — — — 7, 22 —

21. — — — — — 5, 4 — — — — — 6, 55 —

1. Septembril tösses päiw: f. 5, 28 m., lät alla: f. 6, 23 m.

11. — — — — — 5, 49 — — — — — 6, 55 —

21. — — — — — 6, 11 — — — — — 5, 26 —

Re pilwil, tulil sadap teed ärramiñema, sel om weel nõun
Ta tunney sull' teed ka walmista!

*1 Poolp. | LiisMaria kaitsem. ja eenp. |

Udsu

18. P. p. Kolmain. p. Suremb käst sädusen. Matt. 22, 34—4

**2 Pühhap. Wolrat

Põimo pühha.

3 Eesp. Jairus

4 Tõisp. Pranz

● f. 7 homm.

5 Kolmap. Amalia

6 Neljap. Wides

7 Rede Simson

8 Poolp. Sirak

nink
wihma sadde

Taiwas

19. P. p. Kolm. p. Jeesus süttitap luwallust inemist. Matt. 9, 1—

9 Pühhap. Jaak

10 Eesp. Mai

11 Tõisp. Purkart

12 Kolmap. Walwrit

13 Neljap. Albreht

14 Rede Kai

15 Poolp. Hedwi

fesletap
nink ilm

lõõp külmen

● f. 8, 50 min. homm.

bas. Kül

nakkap jo

20. P. p. R. p. Paljo omma kutsutu, ent weidi ärrakorj. Matt. 22, 1—1

16 Pühhap. Kallus

17 Eesp. Emil

18 Tõisp. Lukas

Lukase p.

19 Kolmap. Luzius

20 Neljap. Wendelin

21 Rede Ursel

*22 Poolp. Katta Kasani püh. M. p.

wee lombid
tinnipandma.

Eddimane lüm

● f. 6, 33 min. ödd.

Tahh

tuul

21. P. p. Kolmain. p. Kuñinga-mehhe poig. Jan. 4, 47—54.

**23 Pühhap. Sewerin

24 Eesp. Salome

25 Tõisp. Krispin

26 Kolmap. Lisa

27 Neljap. Teets

28 Rede Simon

29 Poolp. Hels

Simon Juda.

Kirriko õige uss
ülleswõtmise p.

nink se

● f. 10, 9 min homm.

ge taiwas

Parras

jabhe

22. P. p. Kolmain. p. Kawwal sullane. Matt. 18, 23—35.

30 Pühhap. Upsalon

31 Eesp. Wolfgang

ilmafen

Oh oppeta mo, Jēsand, essi, ka omä surma mõtlema! Ma
käski Jēsu hawu sisse, et parrandust ei wiwita!

1 Tõisp.

Mie

Pühhide p.

Lume:

2 Kolmap.

Etta

Dengide p.

● f. 11 ödd.

3 Neljap.

Nahum

4 Rede

Dt

saddo.

5 Poolp.

Enno

23. P. p. R. p. Andke Reisrile, meš Reisri pärralt, n. t. f. Matt. 22, 15—22.

6 Pühhap.

Linnert

7 Eesp.

Esau

8 Tõisp.

Malle

9 Kolmap.

Teodor

10 Neljap.

Martin

Martin Lutter.

11 Rede

Kriist

Martin piiskop.

12 Poolp.

Jonas

Pehme

tuul

sullatap

lumme ärra.

● f. 4, 11 min. homm.

Taiwas fesletap

24. P. p. R. p. Olle rõõmsa, sinno usk om sinno süttitanu. Matt. 9, 18—26.

13 Pühhap.

Paap

14 Eesp.

Widrik

15 Tõisp.

Leopolt

16 Kolmap.

Mik

17 Neljap.

Hugo

18 Rede

Esra

19 Poolp.

Elisabet

nink ilm

lät külmen

bas. Kül

pañep Ema

jõe kinni.

● f. 5, 12 min. homm.

Selge taiwas

23. P. p. R. p. Koneale reipe om, sinna koguusse totka. Matt. 24, 15—28.

*20 Pühhap. Amos

*21 Eesp.

Marret

Maria ohwer.

22 Tõisp.

Abbas

23 Kolmap.

Klement

24 Neljap.

Jossas

25 Rede

Katri

Katrina p.

26 Poolp.

Konrat

Reisri h. troni p.

n. kooln. mället. p.

nink

parras

● f. 8, 40 min. ödd.

talwine

1. Krist. tullem. p. Rittetu olgo, ke tullep Jēsanda nimel. Matt. 21, 1—9.

27 Pühhap.

Pabbo

28 Eesp.

Künter

29 Tõisp.

Meinart

30 Kolmap.

Andres

Andrese p.

Tuiskama

nakkap.

1. Oktobril tõssep päiw: f. 6, 34 m., lät alla: f. 4, 57 m.

11. — — — — — 6, 56 — — — — — 4, 30 —

21. — — — — — 7, 21 — — — — — 4, 5 —

1. Nowembril tõssep päiw: f. 7, 47 m., lät alla: f. 3, 41 m.

11. — — — — — 8, 9 — — — — — 3, 23 —

21. — — — — — 8, 29 — — — — — 3, 10 —

Kuis ma so wastawõtta, mes haad ma sulle te? Sa fige ilm tõtte, mo henge illoke!

1 Neljap.	Arnolt	Luini
2 Rede	Käršna	● f. 5, 25 min. ödd.
3 Poolp.	Kola	fattar

2. Krist. tullem. p. Teedke, et Jummalariik lähhün om. Luk. 21, 25—36.

4 Pühhap.	Parba	rohkeste
5 Eesp.	Sabina	nink ilm
**6 Tõisip.	Nikolai	Niggola p. Reisri h. nimme p.
7 Kolmap.	Jonni	lät
8 Neljap.	Kats	Maria samise p.
9 Rede	Rudolf	pehmembas
10 Poolp.	Judit	● f. 9, 27 min. ödd.

3. Krist. tullem. p. Jaan wangi-tornin. Matt. 11, 2—10.

11 Pühhap.	Woldemar	Selge
12 Eesp.	Ottilia	rainas
13 Tõisip.	Luzia	Kulm
14 Kolmap.	Nikassius	tuul.
15 Neljap.	Hip	● f. 3, 47 min. p. f.
16 Rede	Johana	
17 Poolp.	Lazarus	

4. Krist. tullem. p. Jani tunnistus. Jan. 1, 19—28.

18 Pühhap.	Kristop	Rangi
19 Eesp.	Lot	talwini
20 Tõisip.	Abraham	kulm.
21 Kolmap.	Tomas	Toma p.
22 Neljap.	Peata	Tuul kánar
23 Rede	Tohwre	lõune pol
24 Poolp.	Ewa	● f. 10, 24 min. homm.

Talwiste p. Teile om täamba Snnisteggija sündinu. Luk. 2, 1—14

**25 Pühhap.	Tõno	Prants. sõawäe	1. Talwiste p.
**26 Eesp.	Lillo	huff. mäll. p.	2. Talwiste p.
27 Tõisip.	Wanka	Ewang. Jaan.	nink naktar
28 Kolmap.	Wera	Jlmsüta laste	fullatama.
29 Neljap.	Noa	pühha.	Taiwas sissetap
30 Rede	Tawit		Tulline
31 Poolp.	Silwešter		kulm.

1. Tezembril tõssep päiw:	f. 8, 44 m.	lät alla:	f. 3, 5 m.
11. — — — — —	8, 51 — — —	— — —	3, 6 —
21. — — — — —	8, 52 — — —	— — —	3, 18 —

Ajastaja aja.

- 1) Kewwaj allustap 8. Märzil f. 6, 51 m. ödd.
- 2) Sumwi allustap 9. Junil f. 3, 46 m. ödd.
- 3) Süggis allustap 11. Septembril f. 5, 42 m. homm.
- 4) Talw allustap 9. Tezembril f. 11, 20 m. ödd.

Päiwa: ja ku:warjotuse.

Selsinatsel ajastajal warjotetas päiwa katskõrd, nink kuud katskõrd, ent meije maal omma neist warjotusist ennege katte ku:warjotuse nätta.

Eddimäne ku:warjotus allustap 25. Weebruari f. 1, 12 m. hommungutsel ööl, nink lät otsa f. 4, 12 m. homm.

Tõine ku:warjotus allustap 21. Augustil f. 5, 33 min. öddangul, nink lõppep otsa f. 8, 12 min. öddangul.

Mõllemba ku:warjotuse ei olle mitte tämwelise, sest et üts offa kuud warjotamata jääp.

Kirriko: nink Krono:pühha nink mõne mu mälletuse:päiwa.

Januaril.

1. Wastse:ajastaja pühha, nink Keiserliko Surewürsti Prowwa Helena Pawlowna sündimise pühha.
6. Kolme:kuuringa pühha.

Weebruari.

2. Kõnnle päiw.
11. n. 12. Rede ja poolpäiw enne lihahäite.
23. Palwe kolmapäiw.

Märzil.

25. Maria kulutamise pühha.
31. Suur Neljapäiw.

Aprilil.

1. Suur Rede.
3. Kristuse ülestõõsemise pühha, terwe nädal.
17. Keiserliko Surewürsti nink Ironipärrandaja Alek, sandri Nikolajewitsi sündimise pühha.
21. Sure Keisri Prowwa Aleksandra Weodorowna nime pühha.

Mai.

9. Niggola päiw.

12. Kristuse taiwamiinemise pühha.
22. n. 23. Suuwiste pühha.

Junil.

24. Janipäiw.
25. Sure Keisri-herra Nikolai Pawlowitsi sündimise pühha.
29. Peetri Paweli päiw.

Julil.

1. Sure Keisri Prowwa Aleksandra Weodorowna sündimise pühha.

Augustil.

6. Kristuse ärraselletamise pühha.
15. Maria taiwamiinemise pühha ehk Rda-Maria päiw.
22. Sure Keisri-herra Nikolai Pawlowitsi tronimise pühha.
29. Ristja Jani surma mäletuse päiw.
30. Keiserliko Surewürsti nink Tronipärrandaja Aleksandri Nikolajewitsi niine pühha.

Septembril.

8. Maria sündimise päiw.
14. Risti üllendamise päiw.
26. Juunala sõna tundja ehk oppetaja Jani mäletuse päiw.

Oktobril.

1. Maria kaitsemise nink eenpallemise päiw.
2. Poimo pühha.
22. Kasani pühha Maria pühha.
23. Meije kirriko õige-ussu ülleõwõtmise pühha.

Nowembril.

20. Sure Keisri-herra Nikolai Pawlowitsi troni pühha nink toolnuide mäletuse pühha.
21. Maria ohwri pühha.

Detsembril.

6. Sure Keisri-herra Nikolai Pawlowitsi niine pühha.
25. Eesmäne Talwiste pühha. Se päiw pühhendetas k. mäletusest, et sel ajal 1812 ajastajal Prantsuse sõa wäggi Juunala abbiga Weenerigist wälja aeti.
26. Talwiste pühha tõine päiw.

Meije sure Keisri-herra sagguwõssa.

Nikolai I. tige Weenerigi Üllembwallitseja ja Keiser nink Polama Kuuningas, om sündinu 25. Junil 1796. Aleksandra Weodorowna, Wees ja Polama Keisri ja Kuuninga-prowwa, Preištima Kuuninga tüttar, om sündinu 1. Julil 1798. Neide latse:

1. Aleksander Nikolajewits, Zesarewits, Suurwürst ja Tronipärrandaja, om sündinu 17. Aprillil 1818. Tema abbikasa: Maria Aleksandrowna, Zesarewna, Surewürsti nink Tronipärrandaja-prowwa, Hesseinima Su-reherzogi tüttar, om sündinu 28. Julil 1824.

Neide latse: a) Aleksandra Aleksandrowna, Surewürsti-preili, om sündinu 18. Augustil 1842. ~~1849~~

- b) Nikolai Aleksandrowits, Suurwürst, om sündinu 8. Septembril 1843.

c) Aleksander Aleksandrowits, Suurwürst, om sündinu 26. Weebruari 1845.

- d) Wladimir Aleksandrowits, Suurwürst, om sündinu 10. Aprillil 1847.

2. Konstantin Nikolajewits, Suurwürst, om sündinu 9. Septembril 1827. Tema abbikasa: Aleksandra Josepowna, Surewürsti-prowwa, Saksen-Altenburgi Herzogi nink Üllembawallitseja tüttar, om sündinu 26. Junil 1830.

3. Nikolai Nikolajewits, Suurwürst, om sündinu 27. Julil 1831.

4. Mihhail Nikolajewits, Suurwürst, om sündinu 13. Oktobril 1832.

5. Maria Nikolajewna, Surewürsti-prowwa, om sündinu 6. Augustil 1819. Tema abbikaas: Maksimilian, Keiserlik Leuchtenbergi Herzog, om sündinu 19. Septembril 1817. Neide latse: a) Maria Maksimilianowna, Keiserlik Prinzes, om sündinu 4. Oktobril 1841.

- b) Nikolai Maksimilianowits, Keiserlik Prinz, om sündinu 23. Julil 1843.

c) Eugenia Maksimilianowna, Keiserlik Prinzes, om sündinu 20. Märzil 1845.

- d) Eugen Maksimilianowits, Keiserlik Prinz, om sündinu 27. Januaril 1847.

6. Olga Nikolajewna, Surewürsti-prowwa, om sündinu 30. Augustil 1822. Tema abbikaas: Kaarl Widi Aleksander, Württembergima Kuuninga poig nink Tronipärrandaja, om sündinu 22. Weebruari 1823.

Snsa kaddonu Sure Keisri: herra Paweli I. latse:

- 1) Mihhail Pawlowits, Suurwürst, Keisri: herra welli, om sündinu 28. Januaril 1798. Teina abbikasa: Helena Pawlowna, Surewürsti: prowwa, Würtembergi Herzogi tüttar, om sündinu 28. Tezembril 1806. Neide tüttar: Katarina Mihhailowna, Suurwürsti: preili, om sündinu 16. Augustil 1827.
- 2) Maria Pawlowna, Suurwürsti: prowwa, Keisri: herra sõssar, om sündinu 4. Weebruari 1786. Teina abbikasa: Kaarl Widrik, Saksen: Weimarima Suurherzog n. Üllembwallitseja, om sündinu 20. Januaril 1783.
- 3) Anna Pawlowna, Suurwürsti: prowwa, Keisri: herra sõssar, om sündinu 7. Januaril 1795. Teina abbikasa: Willem II., Hollandima Rüningas nink Üllembwallitseja, om sündinu 24. Nowembril 1792.

Sel ajastajal petas ladet:*)

Januaril.

7. Tarto:linan suur saksa laat, 3 n. — 7. Liina: turg Wörro:linan, 3 p.

Weebruari.

2. Willandi:linan suur saksa laat, 8 p. — 2. Wörro:linan, 1 p. — 4. Liina: turg Tarto:linan, 2 p. — 8. Liina: turg Walga:linan, 2 p. — 15. Liina: turg Willandi:linan, 3 p. — 22. Wörro:linan suur saksa laat, 8 p. — 27. Willandi:linan, 1 p.

Mai.

9. Niggola laat, Wööbso: mõisan, Weine piri pääl, Rääpina kihheltunan.

Junil.

23. Jani laat Willandi:linan, 2 p. — 26. Wörro:linan. — 27. Walga:linan. — 29. Peetri laat, Tarto:linan. — 29. Peetri laat Tarwasto mõisan.

Julil.

2. Kartsi mõisan. — 20. Perno:linan, suur saksa laat, 3 näd.

*) Siin omma ka löida Keisri kassu päle wastest säetu liina turro, meš katseförd ajastajan linun petas, et liina: teggemine nin kauplemine peap tallorahwa tullus häste eddesi miinema.

Augustil.

10. Walga:linan. — 15. Helme: mõisan, 2 p. — 24. Lawritse laat Mosekatse: mõisan, Pölwa kihheltunan. — 27. Wastamoise: mõisan, Jani kihheltunan. — 29. Kilinga: mõisan, Saarde kihheltunan.

Septembril.

2. Abja: mõisan, Halliste kihheltunan, 2 p. — 4. Sindi: mõisan, Torri kihheltunan, 2 p. — 4. Sahhari laat Rääpina: mõisan, 2 p. — 6. Takerpera: mõisan, Helme kihheltunan. — 8. Kastna: mõisan, Tõstama kihheltunan. — 8. Pölwa kiriko man. — 8. Rõuge kiriko man. — 8. Tarto:linan. — 10. Mõnniste: mõisan, Hargla kihheltunan. — 10. Oidre: mõisan, Helme kihheltunan. — 13. Perrawere: mõisan, Jagubi kihheltunan. — 14. Krawi laat, Krawi kõrzi man, Wana: Anz mõisan, 2 p. — 15. Põlzamaal, 2 p. — 16. Kirrepi laat, Kirrepi sure kõrzi man, Rõngo kihheltunan. — 18. Audro: mõisan. — 20. Wändra: mõisan, 2 p. — 21. Sanna: mõisan, Rõuge: kihheltunan. — 24. Mihkle laat Willandi:linan, 2 p. — 25. Mihkle laat Wörro:linan. — 29. Mihkle laat Tarto:linan, 2 p. — 29. Mihkle laat Walga:linan, 2 p. — 29. Rawwanurme laat Wastfelina kihheltunan, 2 p.

Oktoobril.

6. Luutsniki: mõisan, Rõuge kihheltunan. — 6. Tarwasto: mõisan. — 7. Liina: turg Wörro:linan, 3 p. — 10. Rõo: mõisan. Pillistwere kihheltunan. — 15. Lustiwere mõisan, Põlzama kihheltunan. — 15. Orriko: mõisan, Kambja kihheltunan.

Nowembril.

1. Liina: turg Tarto:linan, 2 p. — 10. Mustwee: küllan, Torma: kihheltunan, Weipse rannan. — 10. Wörro:linan. — 20. Liina: turg Walga:linan, 2 p. — 25. Liina: turg Willandi:linan, 3 p.

Tezembril.

6. Wööbso: mõisan, Weine piri pääl, Rääpina kihheltunan. — 27. Walga:linan, suur saksa laat, 8 p.

Eina wahhe.

	wersta maad.		wersta maad.
Tarto: linast om		Kuigaste: jama	24 $\frac{3}{4}$
Narwa: lina	186 $\frac{1}{4}$	Tõlliste: jama	22 $\frac{1}{4}$
Peterburi: lina	324	Kulbi: jama	18 $\frac{1}{2}$
Tallina: lina (Põl: jama		Trentsi: jama	21 $\frac{1}{2}$
kaut)	186	Wolmeri: lina	19 $\frac{1}{2}$
Walga: lina	82	Lenzi: jama	19
Wolmeri: lina	132	Rauba: jama	22 $\frac{1}{2}$
Rija: lina	238 $\frac{3}{4}$	Englandi: jama	21
Perno: lina (Helme: mõis		Kopoi: jama	23 $\frac{1}{2}$
sa kaut)	180	Rija: lina	20
Willandi: lina (Rõngo: mõis	99		238 $\frac{1}{2}$
Wõrro: lina (Reola: mõis		Wolmeri: linast Perno: lina	
sa kaut)	65	Wolmeri: linast om	
Petseri: lina (Reola: mõis	109	Rango: jama	23
Pihkwa: lina (Reola: mõis	165	Ruhja: jama	22
sa kaut)		Laatre: jama	21
Jama: wahhe.		Killingi: jama	23
Tarto: linast Narwa: lina		Surjo: jama	19
Tarto: linast om	23	Perno: lina	18
Tõrma: jama	23 $\frac{1}{2}$	Tarto: linast Pihkwa: lin	
Mina: jama	25 $\frac{3}{4}$	posti: teed mõda.	
Rannapungerja: jama	14	Tarto: linast om	91
Wäikopungerja: jama	26 $\frac{1}{2}$	Kulbi: jama	21
Tõhwi: jama	21	Lipši: jama	21
Wokki: jama	12	Mõnniste: jama	21
Waiwara: jama	18	Sanna: jama	28
Narwa: lina	22 $\frac{1}{2}$	Wõrro: lina	29
	186 $\frac{1}{4}$	Wastfelina: jama	27
Tarto: linast Rija: lina		Petseri: lina	16
Tarto: linast om		Trboški: lina	2
Udderna: jama	26	Korli: jama	1
		Pihkwa: lina	1

Tarto: nink Wõrro: makond.

Siin een tulles lehte pääl om loida kii se makonna-jao mõisa nink kirriko-mõisa nink kui suur eggautte mõisa orjus om Rootsi taleri nink tenga perra, paljus meeste nink kabbeste henge Rewisioni-ramato perra kelleke om, mitto atra maad koake mõis Wafko-ramato perra kand nink wiimselt kinf parris tema om. Parris-mõisniko nink kirriko-oppe-taja nime omma saksa-kele perra üllespantu, sest et ma-kele kirri ei kuni tawweste neid kirjutada; mes Kronomõis om, saäl om rentniko ehk wallitseja nimi manupantu. Mõisa nime een om tähhendetu, kumma kihhelfuna perra koake mõis arwatas, nink kihhelfuna nime een lõwmap luggeja ka, mitmas Tarto Kihhelfuna-kohtus om, kelle al koake kihhel-kund saisp, mes Kihhelfuna-kohto-herra nimi om nink kon kottal kohtus petas. Neid Kihhelfuna-kohtusid om üle kige makonna saitse tükki.

- I. Kihhelfuna-kohto jaus arwatas 5 kihhelfunda: Laijuse, Tõrma, Maria, Roddawere nink Pallamõisa kihhelfund.
- II. Kihhelfuna-kohto jaus arwatas 4: Puurmani, Eksi, Tarto nink Nõdo.
- III. Kihhelfuna-kohto jaus 4: Puhja, Ranno, Rõngo nink Sangaste.
- IV. Kihhelfuna-kohto jaus 3: Wõnno, Ramba nink Ottepä.
- V. Kihhelfuna-kohto jaus 3: Rappina, Põlwe nink Rañepi.
- VI. Kihhelfuna-kohto jaus 2: Wastfelina nink Nõuge.
- VII. Kihhelfuna-kohto jaus 3: Hargla, Karrola nink Urwaste kihhelfund.

M o i s a n i m i ma = fele saksa = fele p á r r a.	Ribbelfuna nímí ma = fele nínt saks = fele p á r r a.	Mimas Larto Ribbel- funa = fobhus, felle al fihbelfund saifap.
1. Jöggewa nínt Pakaste.	Laiholm mit Pak- fast.	L a i j u s e Kirchspiel & a i s. Ribbelfund.
2. Kárdi.	Kardis.	
3. Kawa.	Kawa.	
4. Ribbijärwe.	Ribbijerm.	
5. Kurrieta.	Kurrieta.	
6. Laijuse.	Schloß Lai.	
7. Laijuse kirrif.	Lais Pastorat.	
8. Ledí.	Ledis.	
9. Raaftwere.	Restfer.	
10. Råbbise.	Repshof.	
11. Rippoka.	Rippoka.	
12. Låhkwere.	Glemmingshof.	
13. Waimastwere.	Waimastfer.	
14. Woitwere.	Woitfer.	
1. Alwinorme.	Alwinorm.	L ö r m a Kirchspiel & o r m a. Ribbelfund.
2. Rånno.	Rondo.	
3. Larrastwere.	Lerrastfer.	
4. Loikwere.	Loikfer.	
5. Lörma nínt Waña.	Lorma mit Pade- fest.	
6. Lörma kirrif.	Lorma Pastorat.	
7. Wajoto.	Somel.	
8. Wottikwere.	Wottigfer.	

Beiseriff Larto I. Ribbelfuna = fobhus. Ribbelfuna = fobto = her om M u g u f t
von D e t t i n g e n K u a = mölfaft. fobhus petas K u a = mölfaft.

Drius Waklo- ramato párra		Rahwa arw Revisionis- ramato párra		Mitto atra maad	Kenf párralt möis om.
Rootsi talert	tenga	meeß- te h e n g e	fab- beste		
1672	28	632	711	20 $\frac{1}{2}$ $\frac{8}{10}$	Gotthard Graf Mannteuffel.
457	14	214	236	5 $\frac{1}{2}$ $\frac{4}{10}$	ChevalierWold.v.Pistohlkors.
126	89	52	65	1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$	Pfandhalter Wark.
710	41	208	237	8 $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{10}$	Frau v. Radloff gb. v. Samson Himmelsfiern's Erben.
1100	43	392	443	13 $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{10}$	Landrath Reinh. v. Samson Himmelsfiern.
		895	943	25 $\frac{1}{2}$	Kronomdis (Arrend. L. v. Bock).
		50	53	1 $\frac{6}{10}$	Pastor Dr. Heinar. v. Jannau.
282	7	136	161	3 $\frac{10}{10}$	KirchspielsrichterLudw. v. Bock.
262	22	160	173	3 $\frac{5}{10}$	Derselbe.
277	83	148	146	3 $\frac{9}{10}$	Pfandhalter Otto Jürgenson.
93	87	37	63	1 $\frac{3}{10}$	Otto v. Grünwald.
		1407	1439	19 $\frac{5}{8}$	Kronomdis (Arrend. Lezius).
1373	41	589	640	17 $\frac{3}{2}$ $\frac{3}{10}$	Landrath Alexander v. Dettin- gen's Erben.
24	24	43	48	$\frac{6}{20}$	Dieselben.
		1396	1562	10 $\frac{1}{2}$	Kronomdis. (Arrend. L. v. Stryk).
409	16	239	272	5 $\frac{2}{2}$ $\frac{2}{10}$	Landmarschall Carl v. Liphart.
567	61	356	360	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$	Derselbe.
343	71	156	174	4 $\frac{5}{2}$ $\frac{5}{10}$	Derselbe.
610	88	379	399	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$	Derselbe.
		99	77	1 $\frac{6}{2}$ $\frac{6}{10}$	Probst Eduard Asmuth.
499	54	194	183	6 $\frac{4}{2}$ $\frac{4}{10}$	Arthur v. Richter.
		279	307	5 $\frac{1}{4}$	Kronomdis (Arrend. Johansson)

		M o i s a n i m i	
		ma = fele	fakfa = fele
		p a r r a.	
Mittmas Larto Sibhels- funa-fobhus, felle al fihbelfund falfap.			
Seierst Larto I. Sibhelfuna = fobhus.	Maria fihbels- fund. Kirchsp. Marien- Magdalenen.	1. Jöe.	Jaegel.
		2. Kaijawere.	Kayaser.
		3. Ruddina.	Rudding.
		4. Maria firrif.	Mar. Magd. Past.
		4. Sare.	Saarenhof.
		6. Warra.	Warrol.
	Kodcawere fih- belfund. Kirchspiel Rodda- fer.	1. Allazkiwvi.	Allazkiwvi.
		2. Allifo.	Hallif.
		3. Kadrina.	Catharinenhof.
		4. Roddawere firr.	Roddaser Past.
		5. Koffkara.	Kockora.
		6. Palla.	Palla.
		7. Ranna.	Tellerhof.
	Pallamöisa fihbels- fund. Kirchspiel Bartholo- mäi.	1. Immafwere.	Immoser.
		2. Karepere.	Kersel.
		3. Kassinorme.	Cassinorm.
		4. Kurrema.	Zensell.
		5. Lua.	Luhdenhof.
		6. Pallamoise firr.	Bartholomäi Past.
		7. Roëla.	Rojel.
Larto II. Sib- helf. = fobhus.	Effi fihbels- fund. Kirchspiel Effi.	1. Effi firrifko.	Effs Pastorat.
		2. Ellistwere.	Ellistfer.
		3. Karkna.	Falkenau.
		4. Kerrewere.	Kerrafer.

Drjus Wakko- ramato parr.	Rahwa arm Kewisioni- ramato parr.	Mito atra maab		Kerf parralt möis om.
		Kootsi talent	tenga	
		mees- te	fak- beste henge	
468	34	196	243	5 $\frac{17}{20}$
1369	13	726	753	17 $\frac{2}{20}$
1673	—	726	782	20 $\frac{18}{20}$
1486	7	746	808	18 $\frac{11}{20}$
880	56	429	476	11
1618	56	901	955	20 $\frac{4}{20}$
787	50	451	496	9 $\frac{10}{20}$
297	21	175	166	3 $\frac{14}{20}$
		21	24	
954	28	521	530	11 $\frac{8}{20}$
764	75	427	469	9 $\frac{11}{20}$
817	18	469	552	10 $\frac{4}{20}$
398	55	116	116	4 $\frac{12}{20}$
1001	75	367	442	12 $\frac{10}{20}$
496	78	154	168	6 $\frac{4}{20}$
1229	86	427	501	15 $\frac{7}{20}$
881	14	399	411	11
1381	10	585	615	17 $\frac{5}{20}$
81	19	44	45	1
1794	14	772	824	22 $\frac{8}{20}$
		433	456	10 $\frac{5}{20}$
379	64	244	272	4 $\frac{14}{20}$
Ernst Graf Mannteuffel.				
Ernst Baron Nolden.				
Gotthard Graf Mannteuffel.				
Pastor Woldemar Mickwitz.				
Ernst Graf Mannteuffel.				
Obrist Graf Sievers.				
Landrath Graf Etackelberg.				
Gotthard Graf Mannteuffel.				
Capitaine Leontine v. Seck.				
Pastor Eduard Lossius.				
Hofrath Dr. Schulz.				
Leonhard v. Stryk.				
Gotthard Graf Mannteuffel.				
Robert v. Etackelberg.				
Ernst v. Brasch.				
Frau v. Möller geb. Gräfin Etackelberg.				
Landrath Alexander v. Dettin- gen's Erben.				
Dieselben.				
Pastor Paul Eduard Hirsch.				
Landmarschall Carl v. Liphart.				
Pastor Franz Ackermann.				
Landrath Graf Etackelberg.				
Kronomöis (Administrator C. v. Mühlendahl.)				
Emil v. Wulf.				

M ö i s a n i m i ma = fele saksa = fele p ä r r a.		
Ribbelsuna nimmi ma = fele nimf saksa = fele pärrä.		
Mörmas Larto Ribbelsuna = fobhus, felle al fihbelsund falfap.		
5. Ruffulina. 6. Mäe. 7. Saadjärwe. 8. Eotagga. 9. Weddo. 10. Wiffuste. 11. Woldi.	Ruckulin. Måhof. Eadjerw. Eotagga. Zehthenhof. Wiffust. Zabbiser.	
E f f i fihbelsund. Rirchspiel E d s.		
1. Herjanorme. 2. Laiwa. 3. Puurmani. 4. Puurmani firr. 5. Eaddofüllä.	Herjanorm. Laiwa. Talkhof. Talkhof Pastorat. Eaddofüll.	
P u r m a n n i fihbelsund. Rirchspiel Zalfhof.		
1. Hage. 2. Jama n. En= gawere. 3. Zlmazalo. 4. Kaarle. 5. Kabbina. 6. Karlowa. 7. Lömmatse. 8. Lunia. 9. Maria. 10. Marrama. 11. Piiskopi. 12. Pilla.	Haakhof. Jama mit Engefer. Zlmazal. Carlsberg. Eabbina. Carlowa. Ruhenthal. Lunia. Marienhof. Marrama. Bifchofschhof. Piffen.	
Z a r t o fihbelsund. Rirchspiel D o r p a t.		
Reiseriffo Larto II. Ribbelsuna = fobhus. von Reint hal Säbri = mößaff. Fobhus petas Larto = linan.		
Ribbelsuna = fobho her om Zohn		

Drjus Waffo: ramato pärre		Rahwa arm Revisiõni: ramato pärre		Mitte atra maad	Kenk pärrealt möis om.
Kootsi talent	tenga	mees: te henge	fab: beste		
70	75	30	30	$1\frac{7}{10}$	Landrath Graf Stackelberg.
162	67	86	73	2	Derselbe.
841	34	378	444	$10\frac{10}{100}$	Lieuten. Oscar v. Koskull.
1181	71	501	545	$14\frac{5}{100}$	Die Stadt Dorpat.
477	36	188	209	$5\frac{10}{100}$	Frau Maj. v. Brandten's Erben.
901	20	392	451	$11\frac{5}{100}$	Landr. Alex. v. Dettingen's Erb.
472	49	189	223	$5\frac{18}{100}$	Frau Caroline v. Staden geb. v. Möller.
943	23	499	499	$11\frac{15}{100}$	Goth. Graf Mannteuffel.
439	84	301	334	$5\frac{0}{100}$	Emil v. Wulf.
1039	37	686	740	$12\frac{10}{100}$	Goth. Graf Mannteuffel.
121	55	65	81	$1\frac{10}{100}$	Pastor Christ. Fr. Janter.
575	89	333	330	$7\frac{3}{100}$	Die Stadt Dorpat.
92	76	41	40	$1\frac{3}{100}$	Die St. Johannis = Kirche in Dorpat.
193	61	75	99	$2\frac{8}{100}$	Die Stadt Dorpat.
370	74	149	176	$4\frac{12}{100}$	Obrist Carl v. Knorring.
45	55	29	38	$\frac{11}{100}$	Magnus Baron Steinheil.
		51	57	$1\frac{17}{100}$	Landrath Otto v. Löwenstern.
206	73	135	135	$2\frac{11}{100}$	Koll. = Rath Th. v. Vulgarin.
55	18	11	14	$\frac{13}{100}$	Derselbe.
1426	—	599	699	$17\frac{10}{100}$	Georg Baron Molden.
147	18	69	73	$1\frac{14}{100}$	Kronomdis (Arrnd. E. v Wulf.)
540	3	234	259	$6\frac{10}{100}$	Landmarschall E. v. Liphart.
		39	55	$\frac{11}{100}$	Kronomdis (Arrnd. J. v Sivers)
220	18	91	113	$2\frac{15}{100}$	Baronin Molden geb. Gräfin Stackelberg.

Mittas Larto Sibbel- funa-fobus, felle al fihbelfund sailap.	Sibbelfuna nini ma-felle ninf saila-felle pärä.	Möisa nini ma = felle saila = felle pärä.	
Larto II. Sibbelfuna = fobus.	Sibbelfund. D o r p a t.	13. Radi.	Rathshof.
		14. Kenni.	Renningshof.
		15. Kopfa.	Kopfoy.
		16. Laawre.	Unrepshof.
		17. Lammisto.	Lammist.
		18. Timmowere.	Timmoser.
		19. Ullenorme.	Ullenorm.
		20. Wassula.	Wassula.
		21. Wesneri ninf Hawa.	Wesnershof mit Hawa.
		22. Wöngri.	Kawwast.
		23. Worbuse.	Torbushof.
	Sibbelfund. M ö o fihbelfund.	1. Arro.	Arrohof.
		2. Keri.	Kerimois.
		3. Lukke.	Lugden.
		4. Meri.	Meyershof.
		5. Waña Mdo.	Alt Nüggen.
		6. Wastse Mdo.	Neu Nüggen.
		7. Mdo firriko.	Nüggen Pastorat.
		8. Pankofi.	Epankau.
		9. Lähkwere.	Techelfer.
		10. Unipea.	Unnipicht.
Larto III. Sibbelfuna = fobus.	Sibbelfund. G a m e l e c h t.	1. Waña Kawwilda.	Alt Camelecht.
		2. Wastse Kawwilda.	Neu Camelecht.
		3. Sure Kongota.	Groß Congota.
		4. Wäifo Kongota.	Klein Congota.

Drius Waffo- ramato pärä	Kewisioni- ramato pärä	Mito atra maab		Kenf pärralt möis om.
		Kootsi talari	tenga meeß- te fab- beste henge	
1359	28	510	630	16 $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{0}$ Landmarschall C. v. Liphart.
328	80	103	132	4 $\frac{2}{0}$ $\frac{2}{0}$ Kreisrichter Leon v. Brasch.
834	57	379	425	10 $\frac{8}{0}$ $\frac{8}{0}$ Derselbe.
291	81	159	175	2 $\frac{5}{8}$ Kronomdis (Arrend. Reinhold.)
321	59	175	185	4 Paul v. Krüdener.
		14	18	— Kronomdis (Arrend. Glaser.)
		4	13	$\frac{1}{2}$ $\frac{7}{0}$ Hofrath Ernst v. Reinthal.
1210	14	419	488	15 $\frac{2}{0}$ $\frac{2}{0}$ Obrist Alex. v. Stiernhielm.
776	72	324	356	9 $\frac{1}{2}$ $\frac{4}{0}$ Kirchspielsrichter H. v. Stryk.
1581	46	825	892	19 $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{0}$ Frau v. Wahlgb. v. Krüdener.
424	85	236	291	5 $\frac{6}{0}$ $\frac{6}{0}$ Carl Baron Bruiningk.
1213	20	388	418	15 $\frac{3}{0}$ $\frac{3}{0}$ Georg v. zur Mühlen.
188	83	67	95	2 $\frac{7}{0}$ $\frac{7}{0}$ Pfandhalter Joh. Zelinsky.
1331	48	458	502	16 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ Obrist Carl v. Knorring.
1182	34	365	455	14 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ Wirkl. Staatsr. Dr. v. Seidlitz.
		173	177	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{0}$ Kronomdis (Arrend. Johann Baron Bruiningk.)
567	85	192	206	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{0}$ Sigismund Baron Wolff.
		337	354	8 $\frac{1}{2}$ $\frac{4}{0}$ Pastor Fr. Sam. Schüke.
2296	29	842	903	28 $\frac{1}{2}$ $\frac{4}{0}$ Kronomdis (Arrend. Müller.)
932	23	353	384	11 $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{0}$ Emil v. Wulf.
		390	471	13 $\frac{1}{2}$ Wirkl. Staatsr. Dr. v. Seidlitz.
		168	208	8 $\frac{1}{2}$ Kronomdis (Arrend. A. v. Gers- dorff.)
1304	77	425	471	16 $\frac{6}{0}$ $\frac{6}{0}$ Kronomdis (Arrend. Derselbe.)
487	68	184	216	6 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{0}$ Lieuten. A. v. Bietinghoff.
				Carl Baron Bruiningk.

M ð i s a n i m i ma = fele saksa = fele p á r r a.		
Sibbelfuna nímí ma-fele nímf sassa-fele párra.		
Mímás Zarto Sibbel- funa=Fobhus, felle al fíbbelfund salsap.		
5. Þuhja firriko. 6. Sure Ullila. 7. Wáiko Ullila.	Camelecht Past. Ullila. Ublfeldt.	
1. Ranno. 2. Ranno firriko. 3. Tamme. 4. Walguta.	Schloß Randen. Randen Pastorat. Tammenhof. Walguta.	
1. Nafre. 2. Hellenorme. 3. Kirrepi. 4. Wáiko Rõngo. 5. Sure Rõngo. 6. Rõngo firriko. 7. Soottagguste. 8. Udderna.	Nyafar. Hellenorm. Alt u. Neu Kir- rumpåh. Klein Ringen. Schloß Ringen. Ringen Pastorat. Soontaf. Uddern.	
1. Igaste. 2. Rõni. 3. Ruigaste. 4. Laatre. 5. Lotta. 6. Pringi. 7. Waña Pukka.	Igast. Koenhof. Lõwenhof. Fõlkhof. Charlottenthal. Brinkenhof. Alt Vockenhof.	

Drjus Waffo- ramato pårra		Rahwa arw Rerisioni- ramato pårra		Mito atra maab	Rent pårralt mdis om.
Root fi talert	tenga	mees- te henge	fab- beste		
1239	53	6 370 105	3 447 117	$2\frac{0}{20}$ 15 5	Pastor August Hollmann. Pfandhalter H. Andreesen. Kronomdis (Arrnd. Blossfeldt)
1613	4	759	896	$20\frac{7}{20}$	Kreisdep. E. v. Gavel's Erb. Pastor Louis Rörber. Kronomdis (Arrnd. Michelson)
1450	62	410 634	456 714	$9\frac{14}{20}$ 18	Assessor Ernst v. Eivers.
1592	15	699	765	$19\frac{18}{20}$	Rittmeister R. v. Engelhardt.
627	31	359	353	$7\frac{16}{20}$	August Baron Bruiningk.
1137	77	425	400	$14\frac{4}{20}$	Carl Baron Bruiningk.
		162	194	$4\frac{4}{20}$	Kronomdis (Arrendat. Carl Baron Bruiningk.)
1458	17	593	588	$18\frac{4}{20}$	Samill Graf Mañteuffell's Erb.
74	31	28	27	$\frac{18}{20}$	Pastor Arnold Christiani.
625	61	310	357	$7\frac{16}{20}$	Geheimeråthin v. Löwenstern geb. v. Gersdorff.
728	43	218	339	$9\frac{2}{20}$	Pfandh. E. Peguscheff's Erb.
471	80	159	203	$5\frac{17}{20}$	Pfandhalter Schulz.
664	38	193	247	$8\frac{6}{20}$	Landrath B. v. Berg's Erb.
634	51	322	353	$7\frac{18}{20}$	Geheimeråthin v. Löwenstern geb. v. Gersdorff.
1096	41	391	419	$13\frac{14}{20}$	Friedrich v. Meiners.
144	10	55	77	$1\frac{16}{20}$	Landrath B. v. Berg's Erb.
613	29	240	280	$7\frac{3}{20}$	Geheimeråthin v. Löwenstern geb. v. Gersdorff.
472	31	165	182	$5\frac{18}{20}$	Major Ferd. v. Peucker's Erb.

Möisa nimi ma = fele saksa = fele p ä r r a.	
Riibhelfuna nimi ma = fele ninf saifa = fele pära.	Mitmas Larto Riibhels Funa = fobus, felle al fiibhelfund saifap.
Sangaste fiibhelfund. Sirdspiel T h e a l.	Larto III. Riibhelfuna = fobus.
8. Wastse Pukka. 9. Wäiko Pukka. 10. Rõsto. 11. Sangaste. 12. Sangaste firr. 13. Tõlliste. 14. Uniküllä. 15. Walo.	Neu Bockenhof. Klein Bockenhof. Rõsthof. Schloß Sagnitz. Theal Pastorat. Teilitz. Unniküll. Wahlenhof.

Reiseristo Larto IV. Riibhelfuna-fobus. Riibhelfuna-fobto = her om Alexander von Rennenkampff WastseKunste = möisast. Fobus petas Larto = linan.	Möisa nimi Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund.	1. Ahja.	Aha.	
		2. Kastre.	Easter.	
		3. Kaagwere.	Kawershof.	
		4. Riidjäärwe.	Riddijerm.	
		5. Krimani.	Brinkenhof.	
		6. Kurrista.	Kurrista.	
		7. Mässa.	Merhof.	
		8. WastseKunste.	Neu Ansthoß.	
		9. Pukka.	Heidohof.	
		10. Kassina.	Kassin.	
		11. Sarrakuste.	Sarrakus.	
		12. Wönnö firr.	Wendau Pastor.	
		Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund. Sangaste fiibhelfund.	1. Haaslawa.	Haselau.
			2. Sure Kambja.	Groß Camby.
3. Wastse Kambja.	Neu Camby.			
4. Kambja firr.	Camby Pastorat.			
5. Kammeri.	Duckershof.			

Drius Wakko- ramato pärre		Rahwa arm Revisioni- ramato pärre		Mitto atra maab		Kesk pärrast möis om.
Rootsi talent		mees- te henge		fab- te te		
255	57	95	118	3	$\frac{3}{20}$	Dieselben.
83	24	32	34	1		Dieselben.
688	7	239	248	8	$\frac{12}{20}$	Alexander v. Anrep.
3146	60	1480	1444	39	$\frac{6}{20}$	General-Adjutant J. v. Berg.
		59	59			Pastor Fr. Heinr. Sellheim.
706	30	313	371	8	$\frac{17}{20}$	Kreisdep. E. v. Gavel's Erb.
322	64	126	148	4		Obrist Fürst Barclay de Tolly.
432	37	140	162	5	$\frac{8}{20}$	Geheimeräthin v. Löwenstern geb. v. Gersdorff.
2831	67	1353	1447	35	$\frac{7}{20}$	Conrad v. Brasch.
1221	22	691	849	15	$\frac{5}{20}$	Gotthard v. Liphart.
656	5	289	322	8	$\frac{4}{20}$	Georg Baron Molden.
483	45	169	198	6		Secretär Schulz's Erben.
817	37	217	243	10	$\frac{4}{20}$	Landrath Wilt. v. Stryk.
1717	52	527	635	21	$\frac{9}{20}$	Frau v. Villebois geb. v. Krü- dener.
853	26	321	379	10	$\frac{13}{20}$	Gotthard v. Liphart.
922	38	616	663	11	$\frac{10}{20}$	Kirchspielsr. Dr. A. v. Ren- nenkampff.
455	53	157	203	5	$\frac{13}{20}$	Gotthard v. Liphart.
852	63	427	452	10	$\frac{13}{20}$	Dorothea v. Eggs gb. v. Brasch.
320	54	125	146	4		Koll. = Rath Th. v. Vulgarin.
149	50	77	85	1	$\frac{17}{20}$	Pastor Gustav Dehrn.
1308	72	570	581	16	$\frac{7}{20}$	Graf Scheremetjew.
1127	36	515	579	14	$\frac{1}{20}$	Generallieut. P. v. Knorring.
454	37	155	199	5	$\frac{13}{20}$	Staatsrath Carl v. Witte.
72	65	26	25		$\frac{18}{20}$	Pastor E. E. Hasselbladt.
798	53	243	302	9	$\frac{19}{20}$	Felix v. Sivers.

Möisa nīmī ma = fele sassa = fele p ä r r a.			
Stibhelfuna nīmī ma-fele ninf sassa-fele pärta.	Samaja Stibhelfund. Stichspiel Samby.	6. Roddijärwe. 7. Krüdneri. 8. Baña Kuuste. 9. Maidla. 10. Orriko. 11. BañaPrangli. 12. WastsePrangli. 13. Ranitse. 14. Reola n. Uhtja.	Roddijerm. Krüdnershof. Alt Kusthof. Maydelshof. Mühlenhof. Alt Brangelshof. NeuBrangelshof. Neuhof. Reuold mit Ucht.
	Stetepä Stibhelfund. Stichspiel Stedenpäb.	1. Urrola. 2. Ilnjärwe. 3. Kastlatse. 4. Neroti. 5. Nipli. 6. Ottepä. 7. Ottepä Kirriko. 8. Paidla. 9. Palloperra. 10. Piskuse. 11. Pühhajärwe. 12. Widriki.	Urrol. Ilnjerm. Kastolag. Megel. Knippelshof. Schloß Ddenpäh. Ddenpäh Pastor. Samhof. Palloper. Bremenhof. Heiligensee. Friedrichshof.
Stibhelfuna nīmī ma-fele ninf sassa-fele pärta.	Stetepä Stibhelfund. Stichspiel Stedenpäb.	1. Raskwa. 2. Meeksi. 3. Pallo. 4. Rappina.	Raskowa. Mer Pallamoise. Rappin.

Orjus Waffo: ramato pårra		Rahwa arm Revisioni: ramato pårra		Mitto atra maad		Renk pårralt möis om.
Koot si talert	tenga	mes: te	fab: beste	henge		
298	12	115	106	3	$\frac{14}{20}$	Pfandhalter Schulinus.
943	82	261	273	11	$\frac{15}{20}$	Ferdinand v. Maydell.
1709	84	688	758	21	$\frac{27}{20}$	Kreisdep. Dr. A. v. Sivers.
198	59			2	$\frac{9}{20}$	Generallieut. P. v. Knorring.
393	47	150	139	4	$\frac{18}{20}$	Alexei v. Wahl.
665	47	207	246	11	$\frac{20}{20}$	Georg Graf Cancrin's Erben.
229	33	59	79	2	$\frac{17}{20}$	Capitain v. Raden.
196	81	70	64	2	$\frac{9}{20}$	Pfandhalter Christ. Sonn.
719	21	399	459	13	$\frac{14}{20}$	Georg Graf Cancrin's Erben.
1210	63	393	450	15	$\frac{20}{20}$	Emilie Baronin Bruiningk geb. v. Wulf.
		246	279	8	$\frac{5}{20}$	Kronomöis (Arrend. W. v. Hehn)
		110	113	13	$\frac{4}{20}$	Kronomöis (Arrend. Liwa.)
412	78	146	191	5	$\frac{30}{20}$	Hofrath Gottl. v. Kymmel.
		86	98	1	$\frac{15}{20}$	Kronomöis (Arrend. Steingötter)
		477	555	16	$\frac{7}{8}$	Kronom. (Arrend. J. v. Maydell)
		106	109	2	$\frac{40}{20}$	Pastor Bernhard Hehn.
689	43	266	281	8	$\frac{120}{20}$	August Baron Bruiningk.
450	7	183	198	5	$\frac{120}{20}$	Carl Baron Bruiningk.
589	83	185	206	7	$\frac{70}{20}$	Obrist G. v. Ulrich's Erben.
1059	7	478	483	13	$\frac{40}{20}$	General Wilh. v. Stryk.
392	64	119	158	4	$\frac{180}{20}$	Capitain Gust. Behaghel v. Adlerskron's Erben.
1049	16	452	534	13	$\frac{20}{20}$	Obrist Carl v. Knorring.
1023	69	651	733	12	$\frac{150}{20}$	Derselbe.
555	65	222	257	6	$\frac{180}{20}$	Paul v. Krüdener.
3937	10	1310	1458	49	$\frac{400}{20}$	Landrath E. v. Richter's Erb.

M d i s a n i m i ma = fele saksa = fele p á r r a.	Sibbelfuna nimí ma = fele ninf saksa = fele p á r r a.	Mittas Larto Sibbelfuna = fobhus, felle al fihbelfund saifap.
5. Ráppina firr.	Rappin Pastorat.	Ráppina Sibbelfund. Kirchspiel Ráppin.
6. Rusa ninf Lo- lama.	Ruhfa mit Lo- lama.	
7. Berriora.	Paulenhof.	
1. Joso.	Baimel Reuhof.	P d l w a fihbelfund. Kirchspiel P d l w e.
2. Ráhri.	Heimadra.	
3. Rioma.	Rioma.	
4. Waña Koijola.	Alt Kirrp. Koifel.	
5. Wafise Koijola.	Neu Kirrp. Koifel.	
6. Moskatse.	Moiskatz.	
7. Parzi.	Parzimois.	
8. Perri.	Perrist.	
9. Pölwa firriko.	Pölwe Pastorat.	
10. Praggi.	Alexandershof.	
11. Saarjårwe.	Sarjerm.	
12. Tilfi.	Tilfit.	
13. Tiimmo.	Klein Kirrp. Koifel.	
14. Töödo.	Tödwenshof.	
15. Uibojårwe.	Appelsee.	
16. Wáimera.	Waimel.	
17. Warbuse.	Warbus.	
18. Wira.	Wira.	
19. Wörro.	Werrohof.	

Drjus Wakko- ramato pärta		Rahwa arm Revisiioni- ramato pärta		Mitto atra mach.	Kesk pärralt mõis om.
Rootsi talent	tenga	mees- te henge	fab- beste		
142	57	48	61	1 $\frac{5}{20}$	Propst Joh. Fr. Heller.
834	41	318	336	10 $\frac{8}{20}$	U. v. Gersdorff.
1074	79	413	442	13 $\frac{8}{20}$	Aug. v. Roth.
422	70	159	188	5 $\frac{5}{20}$	Charlotte Baronin Buddberg geb. v. Stryk.
933	21	388	426	10 $\frac{12}{20}$	Kronomõis (Arrend. J. v. Reinthal.)
330	78	147	139	4 $\frac{2}{20}$	Alexander v. Löwis.
		657	710	14 $\frac{5}{20}$	Kronomõis (Arnd. G. v. Roth.)
632	66	204	219	7 $\frac{18}{20}$	Paul v. Krüdener.
940	—	505	593	11 $\frac{15}{20}$	Georg Baron Molden.
207	80	72	102	2 $\frac{11}{20}$	Koll. = Assess. P. v. Mützel.
554	—	229	227	6 $\frac{7}{8}$	Kirchspieler. C. v. Volkmer- hausen.
131	4	79	81	1 $\frac{12}{20}$	Pastor Joh. G. Schwarzg.
531	2	184	191	6 $\frac{12}{20}$	Gustav v. Roth.
108	18	54	53	1 $\frac{10}{20}$	Woldemar v. Engelhardt.
530	84	175	194	6 $\frac{12}{20}$	Gustav v. Roth.
576	42	258	270	4 $\frac{3}{8}$	Kronomõis (Arrend. E. Dffe.)
231	79	116	147	2 $\frac{17}{20}$	Syndicus C. v. d. Borg's Erb.
51	29	18	24	1 $\frac{12}{20}$	Pfandhalter Bresinsky.
821	46	412	453	10 $\frac{5}{20}$	Landrath C. v. Richter's Erb.
373	51	111	121	4 $\frac{13}{20}$	J. G. Schwarzg, Past. zu Pölwe.
49	83	11	18	1 $\frac{12}{20}$	Capitain Fr. v. Kenteln.
		534	593	6 $\frac{15}{20}$	Kronomõis (Arrendator Heiner. Krümmer).

M ö i s a n i m i		ma = fele		saks = fele	
		p ä r r a.			
Minnas Larto Sijhela- funa = fobhus, felle al fijhelfund faliap.	Sijhelfuna nini ma = fele ninf saks = fele pärre.				
		1. Errastwere.	Errestfer.		
		2. Hurmi.	Hurmi.		
		3. Jekfi.	Jeri.		
		4. Kaagwere.	Kagrimois.		
		5. Kañepi kirrif.	Cannapäh Past.		
		6. Karrasfi.	Karraefy.		
		7. Karste.	Karstemöis.		
		8. Ritse.	Gr. Johannishof.		
		9. Koraste.	Korast.		
		10. Krotuse.	Alt Köllig.		
		11. Musti.	Schwarzhof.		
		12. Peetri.	Petrimois.		
		13. Bañapiganti.	Alt Pigant.		
		14. Wastsepiganti.	Neu Pigant.		
		15. Bañapigaste.	Alt Pigast.		
		16. Wastsepigaste.	Neu Pigast.		
		17. Pölgaste.	Pöls.		
		18. Sabberna.	Sawvern.		
		19. Serrište.	Serrist.		
		20. Tamme.	Tammen.		
		21. Walgejårwe.	Weißensee.		
Seiseriff Larto V. Sijhelfuna = fobhus.	Sañepi sijhelfund. Kirchspiel Cannapäh.	1. Laswa.	Eichhof.		
		2. Lofi.	Lobenstein.		
		3. Misso.	Illingen.		
		4. Orrawa.	Waldeck.		
		5. Pöbho.	Braunsberg.		
		6. Wastselina.	Schloß Neuhausen		
		7. Wastselina kirr.	Neuhausen Past.		
Larto VI. Sijhela- funa = fobhus.	Wastselina sijhelfund. Kirchspiel Neuhäusen.				

Drjus Wakko- ramato pärre		Rahwa arm Revisionis- ramato pärre		Mitto atra maad	Renf pärralt möis om.
Ro o t si talent	tenga	meeß- te h e n g e	fab- beste		
1111	76	684	722	13 $\frac{17}{20}$	P. Baron Ungern Sternberg.
269	12	140	155	3 $\frac{7}{20}$	Gustav von Roth.
296	55	166	215	3 $\frac{14}{20}$	E. Baron Ungern Sternberg.
282	67	159	134	3 $\frac{10}{20}$	Derselbe.
288	27	125	158	3 $\frac{12}{20}$	Pastor Moriz v. Rauzmann.
297	84	148	163	3 $\frac{14}{20}$	Carl v. Wahl.
237	45	83	109	2 $\frac{19}{20}$	E. Baron Ungern Sternberg.
442	60	207	197	5 $\frac{10}{20}$	Carl v. Roth.
474	4	176	214	5 $\frac{18}{20}$	E. Baron Ungern Sternberg.
343	46	166	191	4 $\frac{5}{20}$	General v. Schweder.
75	48	22	19	1 $\frac{8}{20}$	Carl v. Wahl.
215	31	129	124	2 $\frac{13}{20}$	Lieutenant Alex. v. Möller.
51	59	24	23	2 $\frac{12}{20}$	P. Baron Ungern Sternberg.
316	7	138	188	3 $\frac{19}{20}$	Landr. G. v. Samson-Himmelfst.
142	88	66	84	1 $\frac{5}{20}$	Obristl. Ad. v. Pfeiffer.
535	41	238	265	6 $\frac{13}{20}$	Fräulein v. Rennenkampff.
144	75	42	42	1 $\frac{6}{20}$	Gustav v. Roth.
226	31	78	97	2 $\frac{6}{20}$	Carl v. Krüdener.
299	—	101	134	3 $\frac{14}{20}$	Helena v. Tiefenhausen geb.
527	42	206	227	6 $\frac{11}{20}$	Baroness v. Mengden.
900	6	317	343	11 $\frac{6}{20}$	Garde-Capitain W. v. Hehn.
1340	10	433	523	16 $\frac{16}{20}$	Carl v. Krüdener.
1440	11	585	694	18	Landmarschall E. v. Liphart.
1420	11	739	785	17 $\frac{16}{20}$	Derselbe.
700	6	249	290	8 $\frac{16}{20}$	Derselbe.
2560	21	928	1111	32	Derselbe.
113	86	50	64	1 $\frac{8}{20}$	Derselbe.
					Pastor E. G. Masing.

M ò i s a n i m i ma = fele saksa = fele p á r r a.	
Sibhelfuna nimí ma = fele ninf sassa = fele párra.	Mimas Zarto Sibhels Puna = Fobhus, felle al fihbelfund saifap.
M ò u g e fihbelfund. Sirchspiel M a u g e.	1. Hani. Hahnhof. 2. Jubba. Quellenhof. 3. Waña Kassaritsa. Alt Cafferitz. 4. Wastse Kassaritsa. Neu Cafferitz. 5. Korgepallo. Hohenheide. 6. Lewi. Löwefüll. 7. Waña Nursi. Alt Nursie. 8. Wastse Nursi. Neu Nursie. 9. Pendi. Bentenhof. 10. Roggosi. Rogosinsky. 11. Rosa. Rosenhof. 12. Røuge. Raue. 13. Røuge kirrif. Raue Pastorat. 14. Saluse. Salishof. 15. Sanna. Sennen. 16. Witina. Rosse. 17. Zoro. Zierenhof.
H a r g l a fihbelfund. Sirchspiel H a r i e l.	1. Hargla firr. Harjel Pastorat. 2. Koivakulla. Adsel Koiküll. 3. Lanemetsa. Lannemetz. 4. Mõnniste. Menzen. 5. Wastse Rosa. Neurosen. 6. Sáro. Saara. 7. Tahhiwa ninf Kara. Taiwola mit Di- derkül.
Zarto VII. Sibhelfuna = Fobhus.	Geleirist Zarto VI. Sibhelfuna = Fobhus. Siffelfuna = Fobto = her om Carl von Golejewsky Hani = mõisast. Fobhus petas Hani = mõisan.

Drjus Wakfo: ramato pårra		Rahwa arm Revisioni: ramato pårra		Mito atra maab.	Kenf pårralt mdis om.
R o o t s i talert	tenga	mees: te h e n g e	fab: beste		
		1106	1229	17 $\frac{1}{8}$	Kronomdis (Arrend. E. v. Go- lejewsky.)
160	—	381	415	2	Lieut. M. v. Freymann's Erb.
		487	495	10	Kronomdis (Arnd. A. v. Roth.)
503	33	189	207	13 $\frac{10}{100}$	Kronomdis (Arnd. Michelson.)
141	84	50	57	6 $\frac{5}{100}$	Alexander Baron Budberg.
539	49	245	272	1 $\frac{1}{100}$	Capit. W. v. Schuhmacher.
571	34	226	228	6 $\frac{1}{100}$	Lieut. M. v. Freymann's Erb.
382	48	191	218	7 $\frac{2}{100}$	Capit. Lieut. A. v. Möller.
1135	13	436	456	4 $\frac{1}{100}$	Landrath E. v. Richter's Erb.
1901	85	709	849	14 $\frac{3}{100}$	Capit. Otto v. Glasenapp.
565	—	212	237	23 $\frac{1}{100}$	Garde-Rittm. J. v. Jürgensonn.
188	82	89	110	7 $\frac{1}{100}$	Direct. E. v. Samson Himmelst.
935	45	232	243	2 $\frac{2}{100}$	Pastor Rud. Hollmann.
588	55	244	288	11 $\frac{1}{100}$	Const. v. Maydell.
2030	—	580	706	7 $\frac{2}{100}$	Major Ernst v. Reuß.
806	40	277	292	25 $\frac{7}{100}$	Carl v. Jürgensonn.
				10 $\frac{1}{100}$	Charl. Baronne Budberg geb. v. Stryk.
57	66	72	83	$\frac{1}{100}$	Pastor Jac. Gottf. Kolbe.
872	55	292	322	10 $\frac{1}{100}$	Julius v. Wulf.
421	9	146	202	5 $\frac{5}{100}$	Em. v. Stadelberg.
1271	—	711	850	15 $\frac{1}{100}$	Eduard v. Wulf.
661	45	314	342	8 $\frac{1}{100}$	Otto v. Huhn.
824	—	462	490	10 $\frac{1}{100}$	Eduard v. Wulf.
827	53	548	610	10 $\frac{1}{100}$	Derselbe.

M d i s a n i m i		m a = f e l e		s a f s a = f e l e		p å r r a.	
Sibhelfuna nini ma=fela ninf sassa=fela pårå.		1. Kaagjårwe.		Kawershof.		Carolena.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		2. Karrola.		Carolena Pastorat.		Langensee.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		3. Karrola firr.		Carolena Pastorat.		Langensee.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		4. Pifjårwe.		Annenhof.		Annenhof.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		1. Anne.		Annenhof.		Annenhof.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		2. WañaAnzmōisa		Alt Anzen.		Alt Anzen.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		3. WastseAnzmōisa		Neu Anzen.		Neu Anzen.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		4. Jårwere.		Jerwer.		Jerwer.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		5. Kergola.		Kerjell.		Kerjell.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		6. Koigo.		Koif.		Koif.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		7. Linamāe.		Linameggi.		Linameggi.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		8. Lille.		Lühnen.		Lühnen.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		9. Mustja.		Mustel.		Mustel.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		10. Sōmmerpallo.		Sommerpahlen.		Sommerpahlen.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		11. Truta.		Gerdrutenhof.		Gerdrutenhof.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		12. Urwaste.		Urbē.		Urbē.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		13. Urwaste firr.		Anzen Pastorat.		Anzen Pastorat.	
Mittas Tarto Sibhel- funa=fobhus, felle al sibhelfund saifap.		14. Wabina.		Uelzen.		Uelzen.	

Drjus Wakko: ramato pårå		Rahwa arm Revisioni: ramato pårå		Mitto atra maab.		Kenf påralt mōis om.	
Ro ot si talent		meez: te h e n g e		fab: beste			
2056	—	546	598	25 $\frac{1}{20}$	33 $\frac{9}{20}$	Landrath Jr. v. Grote.	
2697	70	679	752	33 $\frac{9}{20}$	2 $\frac{1}{20}$	Derselbe.	
218	60	106	127	2 $\frac{1}{20}$	2 $\frac{1}{20}$	Pastor Willigerod.	
225	57	66	89	2 $\frac{1}{20}$	2 $\frac{1}{20}$	Landrath Jr. v. Grote.	
148	34	52	62	1 $\frac{1}{20}$	1 $\frac{1}{20}$	C. J. Schubbe, Pastor zu Helmet.	
4058	66	1763	1943	50 $\frac{1}{20}$	50 $\frac{1}{20}$	Cath. Gräfin Wose geb. v. Löwenstern.	
1848	77	907	1016	23 $\frac{2}{20}$	23 $\frac{2}{20}$	Dieselbe.	
285	17	160	153	3 $\frac{1}{20}$	3 $\frac{1}{20}$	Lieut. Alex. v. Möller.	
1057	1	324	351	13 $\frac{4}{20}$	13 $\frac{4}{20}$	Kirchspielkr. W. v. Wahl.	
245	25	96	105	3 $\frac{1}{20}$	3 $\frac{1}{20}$	Capit. Otto v. Glasenapp.	
798	50	233	279	9 $\frac{1}{20}$	9 $\frac{1}{20}$	Kreisdep. J. v. Maydell.	
153	12	87	93	1 $\frac{1}{20}$	1 $\frac{1}{20}$	Eduard van der Vellen.	
256	7	183	144	3 $\frac{4}{20}$	3 $\frac{4}{20}$	Friedrich v. Möller.	
308	11	108	135	3 $\frac{1}{20}$	3 $\frac{1}{20}$	Lieut. Alex. v. Möller.	
183	54	55	83	2 $\frac{6}{20}$	2 $\frac{6}{20}$	Capit. G. Behaghel v. Ad- lerkron's Erben.	
676	66	320	354	8 $\frac{9}{20}$	8 $\frac{9}{20}$	Assess. R. v. Samson Himmelst.	
1151	31	428	458	14 $\frac{7}{20}$	14 $\frac{7}{20}$	Pastor Reinhold Gutglück.	
						Rittm. Richard v. Samson Himmelstern's Erben.	

Kalendriteggija tõrrelep.

Ja, meije peame kül omma rahwast tõrrelema, et nemma hääd nõuwo, mes neile hääst sõamest antas, tühjas piddawa.

Minnewatse aasta kalendriga annime teda, et Lihwlandi-ma Kreditkassa, ke enne ennege tuhhand, wiije saa nink ütte saa rublalissi pantkirju ehk pantprime wäljaand, mes eggast saast aastal nelli rublat eentressi ehk renti kandwa, nüüd Tartun ni kui Nian, ennambaste tallorahwa nink teinja rahwa hääs, ka wähhembid rahha-billetid wäljaannap, mes neile, ke neid hennelle rahha wasta wahhetawa ajastajal rubla päält poolneljat koppikat renti ehk eentressi (se om: odust) kandwa. Meije selletime, kuis kaswulik se figite om, kui üts, kel 5 ehk 10 ehk ennamb rublat rahha omman ladikun om saisman, neid selle Kreditkassa sisse annap nink ehk sarest rahha-billeti wõttap, mist egga aasta renti saap ehk rent-rendi billeti, selle eentres ehk rent kassa sisse jääp ja egga ajastajaga sedda sissepantu rahha, mes kapitalis kutsutas, ennambas kaswatap, seni kui tedda jälle wäljawõdetas. — Ent meije kuleme, et minnewal lehhekuul wäga weidi marahwa seast sedda omma tennu, ja et mitmast kihhelfunnast ei olle üts ainusgi seddawisi omma saismat rahha kaswu päle pandnu. Kuleme, et mitmal wisi meije hä nõum põlletas. Mõnni ütlep: „Kes teed, kas neid rahha-billete wõip usku? Ehk kaup wahhest meije rahha sinna ärra.“ — Ei, armas, ta ei wõi ärrakauda, enge om sinnul saäl paljo termemb kui sinno ladikun ehk saina lahken ehk kun muijal sa tedda peat. Kredit-kassa ei wõi eal pankrottis jada, et ta es jowwas fik rahha kike rentega tagasi massa. Ta annap sedda rahha, mes temma ladikun kofkotullep, ennege mõiside päle wõllas; nink

ni pea kui üts mõisa eentressi ehk oduserenti masmata jätnu, saap temma se mõisa omma wallitsuse alla. — Mõnni tõine põllep eentressi wäikeles nink ütlep: „Mes ma omma rahha käest ärraanna, et ma kumnest rublast aasta perrast ennege 35 koppikat santkajwus sa!“ — Armas sõbber! kes koppikid põllep, se ei sa rublid. Kas se middagi ei olle, kui sa ilma waiwa ja murreta 35 kopp. saat, minkga sa jo 7 nakla tubbakut wõit osta ehk ütte hääd wikkatit ehk omma naisele ütte ratti ehk põlle? Nink kas sinna ennamb jaat, kui sa omma rahha wangin hoijat? — Kuleme ka mõnda ütlewat: „Tahhetas ennege teda sada, kas meil rahha om.“ — Armas welli, mes Kalendriteggijal waja, so rahha luggeda! Meije ammet om ennege se, et meije rahwale Kalendriga mõnda hääd nõuwo nink tähhendust anname, mes käen ollew aig tarwitap. Nink meil ei olle suggugi tühja himmo sinno rahha perro, mist meile jo middagi ei wõi sada. Ei ka neist koppikist, mes sinna selle Kalendri eest massat, ei sa meile middage, meije ei kirjota sulle rahha eest; enge neid koppikid sawa trükmeister, ramatofeutja nink kaupmihhe. Se tõrd nüüd sõmwame sulle sedda hääd, et so rahha sul peap warguse, pettuse, tullesahjo ja mu kaotamisse eest hoijetu ollema, nink et ta sul ka ei pea üts kolu taggawarra ollema, enge et sinna talle lubba annat sulle kaswu tuwma. Kui sa sedda ei kõhta usku, et sulle ilma kawwalusseta ütte hä nõmwoga puhtast ja heldest sõamest hääd sõutas, sis — ärra pandko pahhas — ollet sinna wist essi sårane, kel lähhemba wasta tõtte ja helduse eest ennege ahnuse perrast kawwaluse ja pettuse mõtte omma. Muido es olles sa mitte ni pelglik ei ka hä wasta uskmata.

Ent ülleüldsest peame omma rahwast se polest laitma, et temma sean wäga paljo neid om, ke kike-

tühjembid asju uskwa, minf perra neide kõrwa süg-
gelewa, ja ke fikerummalambat wõlsi ja pettust tõttes
wõtwa, mes hulkja kõrtse man sutawwe wina eest
pajatawa ehk kawwala petja neile sallajan nõnna päle
keütwa, ent sewasta sedda, mes wannamba awwa-
liffult kirju läbbi ehk ka kantsli päält neile teda
andwa ja kitwa ehk laitwa, wõlsis ehk tühjas põlgwa.
Kui üks essi pettetu sökke ehk üks kawwal essitaja
neile kittap omma hääb lambakaslat, mes häste
külma wasta kaitsep ja tõ man kõrwa om, jännese-
kaska wasta, ke kõrweemb ollew, ärrawahhetada, sis
omma mitto walmi sedda teggema. Ehk kui nemma
ennege ni kui läbbi pilwe sedda ansakat wõlsi kuul-
wa, et mõnnel muul maal neile parremba ello-asseme
walmi ollesse, mes neile ilma antas, kui nemma
ennege nõnna perra läwa, sis uskwa nemma sedda
ennamb kui sedda mannitsust pühhas kirjast: „Jä
ommale male nink toida henda aufaste.“ — Tõtteste,
imme om, et rahwas üttelt poolt ni kerge om tühja
wõlsi uskmas wõtma, ent tõiselt poolt ni rasse tõttet
uskma. Ja, pea om meil hääbi neide hääs mid-
dage kirjotada.

Et sedda hääbi ärra kaitse, mes rahwas meile
meije nõmwo põlgmissiga teggewa, sis tahhame weel
mõnne sõnnaga sedda rahha-pannemist Kredit-kassa
sisse selletada. Ehk wahhest eddispäide nakkas
rahwas meid uskma.

1. Se assi ei olle mitte eddimalt meije maal
ülleswõetu, enge ammust ajast jo omma Inglis-
Prantsuse- ja Saksa-maal sãratse kassa sãctu, kohhe
tallorahwas, hantwãrkre-selli, päiwalisse ja teenja
rahwas linust ja maalt omma üllejãnut wãhhembat
ehk surembat rahha wõtma sisseanda, et ta neile
sããl terwe om ja ka kaswu toop; nink neil mail
omma jo mitto ja mitto millioni taaldreit seddawisi
aastalisse eentressi ja rentrendi päle antu, nink egga

aasta wõtwa mitto tuhhat ja tuhhat innemist, kui
se neile tarwis tullep, omma rahha kaswuga taggasi,
nink pandwa tõise tuhhanda ja tuhhanda jälle rahha
sisse. Ent meije maal wõeti weel ennege 8 ajastaja
eest se kige kittuse ja tenno wããrt nõum sãrast kas-
sat sãda, mes enne es wõi häste tetta, sest et
ennambaste wanna paprerahha olli kãũman nink tãl
findmat hinda hõbberahha wasta es olle. — Eddi-
mãlt anti ja arwati ennege kolm koppikat odust ehk
renti rubla päãlt; ent kui Kredit-kassa, ke se kog-
gotu rahha eest nelli saap, nõggi, et ta ka pole
koppika kaswuga omma kullu ja kahjo wõip katta,
sis nakkis temma poolneljat andma ehk rent-rendi päle
sisseantu rahha mannu arwama. Ent wãhhembat
rahha kui wiis rublat aastalisse rendi päãl ja kũmme
rublat rent-rendi päãl ei wõtta temma wasta.

2. Eggal ajal wõit hõbbe- ehk papre-rahha
Kredit-kassa sisse anda; ent kui lehheku ehk Mãrdi-
ku mõda om, sis arwatas sinno ajastaig eenollewast
Mãrdi- ehk lehhe kuust; — nink rendi-rahha mastas
sulle ennege, ni kui sinno ajastaig kannap ehk lehhe-
ehk Mãrdi-kuul. Kui sa neil ajal ei sa Tartun
kãwwa, sis wõit jo kelt tõiselt usutawalt mehhelet
laske omma rendirahha wastawõtta, ehk antas sulle
tedda ka ildambaste, kui essi lãhhãt ja pallet, ehk
— jãttat sedda rahha ka tullewatses kõrras sisse.
Ei jã sul ütsgi koppik kautsile, kui sa ka kãtte,
kolme aasta perrast rendilehtega lãhhãt omma renti
kũssima.

3. Kreditkassa sãdusen om kũl ütteldu, et kui
tahhat omma kaptali, (se om: sedda rahha, mes sa
ollet sisseandnu ehk minnga sa hennele kellegi tõise
kãest ütte rahha-billeti ollet wahhetanu) Kreditkassast
lehhe-ehk Mãrdi-kuul taggasi sãda, peat sedda pool
ajastaiga enne teda andma ehk omma billeti ülles-
nãũtmissiga fulutama; ent sest et sããl neide fude

ajal ikkes paljo rahha sissetullep, sis wõit wist palwe lābbi omma rahha ka seddamaid kätte sada. Nink kui sul omma rahha wahhest enne jo ainult tarwis om, sis ehk wõttap mõnni sinno rahha-billeti hennelle wahhetada ja sulle temma nimmittedu rahha kige kullen ollewa rendirahhaga massa; ehk weel lūhhembalt tetta, sis wõttap se, kellele sinnul rahha lāhhep massa, rahha eest so billeti wasta: Kūl saap nātta, et aigapitte nesinnatse Kreditkassa-billeti sawa nissamma rahha eest kāūma kui kono paprerahha nink Kreditkassa pantpriwi.

4. Minnewa ajastaja Kalendrin om selgeste filmi ette pantu, kuis rent-rendi pāle antu sadda rublat egga aasta ennambas kaswap; ent peat teedma, et terwe saa pāle Kreditkassa ūtte billett ei anna, seperrast et saa rubla pāle jo pantpriwi omma tettū; enge sinna peat sis jo ūtte ūtessakūmmelīst nink tōist kūmmelīst wōtma; nink kui sa wast tahhat 120 ehk 140 rublat sissepanda, sis sūnnis ūtte 90līst nink tōist 30 ehk 50līst billett wōtta. — Panne weel tāhhele: Ūts saarublalinne pantpriiw olles kūl parremb kui kats billett, mes ūten 100 rublat weddawa, sest et pantpriwi nelli rublat renti kandwa; ent ei aplamīssi sa sārast osta nink peat kolm rublat pāle masma, kui sa mūjat ollet otsnu, ent saat ennegi kats taggasi, kui sa perrast wahhest peat ostjat otsma. Se lābbi ei olle sest paljo aiga mitte kaswu, et sārastse pantpriwi eest poolt rublat renti ennamb saat, sest et sedda kaswu jo kumwe ja 8 aasta pāle ette ollet kullutanu ja kaotanu. Pālegi ei kanna pantpriwi mitte rent-renti, enge sa peat neide renti iks wāljawōtma. — Pankbilleti kandwa kūl 4 rublat rentrenti; ent ūtte saarublalisse pankbilleti tallitaminne Peterburast massab ka 3 rublat. — Lūggeja teedwa, et nūūd iks om hōbberahha mōista, kui rahhast jut om.

5. Kel jo 10 rublat om Kredit-kassa sisse panda, se teep parrembaste, kui ta neid rentrendi pāle annap. Sis massap temma rahha-billet kolme ajastaja perrast jo 11 rubl. 8 kopp., nelja perrast jo 11 rubl. 46½ kopp. — Kes 30 rublat seddawisi sissepannep, selle billett massap ehk weap ūtte aasta perrast 31 rubl. 5 kopp., kätte perrast 32 r. 13½ k., kolme perrast 33 r. 25½ k. Ni saap egga aasta suremb rent kaptali mannu temma kaswamīsses.

6. Kes omma rahha henda kāen hōijap, selle kāest pettetas aigapitte mōnd hāād rublat lainuses ārra, mes ta eal taggasi ei sa; ehk warrastedas ka kīk temma rahha ārra; ehk hire wōiwa tedda ārrajārrata, kui ta paprerahha om; ehk tulli wōip tedda ārraneelda; ehk kui surm sinno su kinnisullep, ei wōi sa ommile mitte ūttelda, kōhhe kattufede, saina wai ma sisse sa omma papre- ehk hōbbe-rahha ollet pandnu. Ni mitmasuggutsel wiisil wōip so waiwa ja ōnnega kōggotu rahha kaotsite jāda, ni kui se jo tuhhandile om johtonu. Minnewal talwel warrastedi ūtten ainun paigan maal kolme mihhe taggast 15, 20 ja 80 hōbberublat ārra, mist ne waise es sa tengagi jālle nātta. Kui Kalendri-teggijal kīk sedda rahha olles, mes jo meije marahwal warguse, petuse, tulle- ja mu kahjo lābbi om ārrakaonu, sis wōis temma wist kolme sure kīhhelkunna mōisid ja tallosid ārraosta ja Kalendrid laske egga aasta kulatse tāhtega trūkki nink rahwale ilma anda. — Kige selle kahjo eest om so rahha hōijo al, kui sa sedda Kredit-kassa sisse annat ehk temma billeti hennelle kellegi tōise kāest wahhetat. Wargile ei sa neist billetest middage; nink sinna ei jā ommast rahhast ilma, kui so billeti omma warrastedu ehk ārrapallanu ehk muul wiisil so kāest ārrakaonu. Sa annat sis ennege sedda kahjo Kreditkassale teda. Se sis kullutap Tarto zeitungi nink tallorahwa kullutaja-

lehte läbbi, et ne billeti, kelle käen nemma ka weel olnes, middage ennamb ei massa; nink sinnule antas perrast wastid billettid. Ent panne häste tähhele: Sinno billete numbri ja wäljaandmisse-päiw, mes sinna sisse omma kirjotedu, peawa sul effieralde wäljakirjotedu ollema, ni et sa neid wõit Kreditkassale üllesanda, kui üts billett om so käest kaonu. Muido ei wõi sinna mitte wastset billettit sada. Egga üts kirjiko-oppetaja teep wist walmi melega omma kihhelfunna mehhile sedda hääd, et ta neid numbrid ja wäljaandmisse päiwa neide billetest ütte ramato sisse kirjotap, mes ei wõi ärrakauda nink kost temma ehk temma perrantulleja ärrakaunust billettist wõip tunnistust anda. Nidasamma tallitap wist egga oppetaja omma kihhelfunna rahwale billete sissewahhetamist ehk rendi ehk rahha taggasisamist.

7. Essierralikult sünnis waistelaste rahha, seni kui nemma täwweelisses sawa, ja tedda neile tarbis läap, Kredit-kassa sisse rent-rendi päle anda. Sis om ta neile täwweste hoijetu nink saap neile ommal ajal kaswuga kätte. Zijate kül, kuis waistelaste perrandus jaggede ärrahadup. Rahha jääp, kes teed kelle petja wai mõnne waise kätte, ke tedda wimate ei jöwwa wäljamassa, ja wõip ka koggokonna ladikust ärrakauda, sest et kochtomihhe ja mõisawallitseja saggede tõine tõise perran waeldawa. Hobbone, lehm, ehk lammas läap wannas, lõppep ärra ehk om ammo ärratappetu, kui lats sanu üleskaswanus. Nõiwa omma mitmal wisil ärrakaonu. Kes wõttap wai jöwwap ka sãrast perrandust, mes ni kattuw om, allati hoita! Hã hoitja essi ehk kolep ärra, nink waiselatse hã jääp ja kaup kes teed kelle riisja kätte. Es seperrast parremb olle kui lats weel wãifene om, kif sãrast pãrrandust sündsa hinna eest ärramüwwa, nink rahha Kreditkassa sisse anda, ke ei kole, — nink temma billettit koggokonna ladiko

panda? — Ent holelik effa, kel rahha om latsile perranduses jätta, teep fikeparrembaste kui ta neile, kunni ta weel ellun om, essi eggaüttele essierralde ütte Kreditkassa-billeti wahhetap ehk ostap nink tedda temma päle lassap kirjotada. Sis tijap ta kindmaste, et temma rahha, kui temma filma kinnilãwa, laste sekka ni om ärrajaetu, kui temma hã sõudminne ja tahtminne olli, nink et ta neile ka terwe jääb hoijetus.

8. Wimãte ütlep wahhest mõnni: „Kui ma omma rahha olle Kreditkassa sisse andnu, nink mul om tükkis ajas paar rublat waja, sis om mo rahha sääp kinni ja ma ei wõi taast billettist mitte ütte rublat wõtta.“ — Tühhi murre, armas sõbber! Kui sa omma billeti näüdat, sis ussup tõine sulle ka üts paar rublat; ehk kui ta sinno muido ei ussu, sis wõit sa omma billeti tãlle pandis anda.

Olleme nüüd kül ommast armust sedda asja figite selletanu. Kes wahhest weel ennambat selletust tahhap, se ostko hennele minnewa aastaja kalendrit, mes nüüd, kui ta ajastaig mõda om, kül wiije koppika eest wõip sada. Ent mõistliko mihhe selletago sedda nõrgule nink tõtte mihhe kergemelelissile, et nemma uskwa. On eggaüttele, ke hääd nõuwo wastawõttap! Ta ei jã kahjo ei ka hãu sisse, enge lõwwap hääd. — Mu eest jãgo aus luggeja kif se ajastaig Jummalaga!

F. S.

Urge tõrrelke, ausa kirjiko-oppetaja, wai mes Te ollete, årge tõrrelke ni wãga meije marahwast, et nemã sedda minnewa-aastatse kalendri oppust rahha kaswatamissest ei olle ni häste tähhele pandnu, kui Teije arwate waja ollewat. Kiik ei olle Teije tõrrelemist ärrateninu. Se wõip olla, et üts ja

tõine sedda asja ei olle tahtnu uskwas wõtta nink henne man om mõttelnu: Kes teed, mes pettis nõu to sārane olnes! Ent segipärast wõi miina tunnistada, et sesāma mullune kalendri oppus ei olle siski ilmasjanda olnu, sest et miina essi olle oīa kāega wastawõtnu nink firja pandnu 12,000 hõbbe ruublit, mes marahwas miñewal Mai-kuul sija om sisemasnu nink se wasta rendi-tāhte ehk rent-rendi-tāhte wāljawõtnu, nink ei mitte ütsinda rahwas siist lähhāfõrrast, enge ka Wīllandi poolt, Põlzama poolt, Pārna maalt nink Wõrro maalt. Se summa eest tullep renti massa timmahawatsel Mai-kuul 420 ruublit hõbbe rahha, mes oīal ajal walmis loetu Kredit-Kassa ladikun saiap nink wastawõtjid odap. Kui Teiejepoolne rahwas selgembat põhja saap, et rahha siin meije ladikun parremba hoijo al om, kui koddun saina lahken, nink ussutawambat renti kanap, kui Rotti ehk Jāñese kāen, kũl Te sis nāete, et ka Teije makolgast mõni tallomees rahhapungaga tullep Tarto lina kaema nink ulitse pāāl pārrandõd-ma, kon es se Kredit-Kassa maja om. Jāge Jumalaga!

Carl Reintbal,

Tarto Kredit-Kassa rahha toimitaja.

Weel üts wastne hā affi.

Kalendriteggijal om hāmeel, kui ta ütte hāād nõuwo, mes meije armsa marahwa tullus wõetas, wõip fulutada ehk selletada. Kreditkassa rahhabilleti olliwā üts sārane affi, linnalata (sāadminne*) tõine; nink weel antas meile sekõrd ütte kolmandat

*) Ne linnalado omma Peterburrist Ministri Herrā nink Riast Kindralkuwnõri Herrā poolt sāetu, et mūja nink ostja wõiwa figist paigust kōkōtulla nink hinna ja kalu perrast linna mūuk wõip parrembaste eddesi minna. Ent linna olgo ka figest pettusest puhta!

hāād asja fulutada. — Tartun om üts selts, ke hennaele tõds nink murren wõtnu, figesuggust nõuwo otsi ja pitta, mink lābbi meije Lihwlandi - maal tallorahwa ma-piddaminne nink linun hantwārke tõ wõip kaswulikkumbas minna, ni et se lābbi luggu meije maal aigapitte mõnnelt poolt parrembas saas. Mu sean om sõuda, et tallorahwas wõttas hoolt pitta, surembid tõprid ülleskaswatada, et nemma lehmist rohķembalt pima, hārgist kōwwembid kũndjid nink, kui nemma ütte hārga, lehma ehk wassikat mūwa, surembat hinda temma eest saas. Selle tahhap sis se ma-tullu-nõudja-selts rahwast ārratada, et perremihhe tõpra-kaswatamissen wõiki lāās, ni et nemma ennege hā seltsi pulli lehmi mannu lastwa ja wassika hāste toitwa; nink se tarwis tahhap ta eddespāide egga aasta neid, ke fikeparrembid tõprid ülleskaswatawa, awwalikkult ütte rahhaandega awmustada. Rīgeparrembaste sũnnip se linun sũggisetil ladopāiwil. Sel sũggisel 1848, kui se assi ei olle weel figile teda sanu nink keagi omma parremba lehma ehk õhwa ladule ei wi, kaetas ennege neid parrembid hārgi, mēs ladule sawa todus. Kes sis tallorahwa seast hāid omma-kaswatuid hārgi omma sinna winu, neid kutsutas neide hārgiga tõpra üllekaeja ette kōkō, ke omme abbilistega neid wiis hārga ārrakaep, ke tõiste sean parremba omma, nink kätte figeparrembide eest kummalegi perremehhele kolm rublat nink tõiste kolme eest kaks rublat hõbb. awwoandes annap, kui tutwa ausa tunnistusmihhe sedda õiges kinnitawa, et ne hārja neil perremehhil ommakaswatedu omma. Perrast sedda wõip egga perremees omma hārja turro pāle ehk ka kōddo wija, kui ta tedda ei tahha ārramūwwa. Neide mehhi nimme, ke sedda awwoandet omma sanu, sawa tallorahwa fulutaja-lehhe ehk ka tulleswal sũggisel wālja antawa kalendri lābbi teda antus, et rah-

was sedda asja ussuse. Dige täämba, kui meije sedda kirjotame, jaap Wörro ladul Rihhelfkunnakoh-to-Herra von Volkmershausen Perri mõisast sedda awworahha wälja. Se rahha om kül wäikene, ent ta peap ka ennege allustussen tähhes ollema, et rahwas eddespäide wõiwa usku, et towotedu awworahha saap antus, nink ärratamisses, et nemma nüüd nakkas ka selle awwo perrast häid tõprid ülleskaswatama. Kui nätta saap, et rahwas sedda tegge-wa, sis ehk pandwa hä Saksas sen ma-tullu-ndudja-seltsin eddespäide ennambat rahha se tarwis kofko, et selts surembid ehk ennambid awwoandid wõip jaggada. Sel süggisel jaetas säitsmen paigan ülle fige 84 rublat hõbb. wälja.

Ehk wahhest mõnni ütelp: Es saäl peas mõnni sallaja kawwalus ollema, et neil Saksul rahha ni pungan siplep? — Armas waine sõbber! meije ei wõi sinno joht henda waiwamast keelda, et sa ni kui Kredittassa billete perrast mõnne tennu, wäitat kawwalust üllesotsi, kun puhhas tõttemeel om, ja kurja nõuwo, kun ainus arm meije marahwa hääs nõudja ja teggiija om; ent kui sa ikkes ennege kurja mõtlet omman sõamen, sis jaät ka sest hääst ilma, mes sinna hä innemiste armo-nõuwo ja tõ läbbi wõis sada. — Önnis om, kes hääd nõuwo nink hääd tekko ussup ja tennoga wastawõttap!

24. Septembril 1848.

F. S.

Siin omma ka neide nime, fea 24. Septembril Wörro ladule nink 29. Septembril Tarto ladule fikeparrembid oma-kaswatuid hārgi olliwa winu nink awworahha sanu.

Wörro linan sai:

Willem Sibbul Wörro wallast 3 rubl. hõbb.

Udo Mass Timmust 3 rubl. hõbb.

Peter Raust Wörro wallast 2 rubl. hõbb.

Peep Serk Wañast Roijolast 2 rubl. hõbb.

Jaan Tero Timmust 2 rubl. hõbb.

Tarto linan sai:

Juhhan Teppan Kurremast 3 rubl. hõbb.

Jaan Wirro Luniast 3 rubl. hõbb.

Udo Korjus Saadjärwest 2 rubl. hõbb.

Jaan Reiman Kärknast 2 rubl. hõbb.

Jürri Raak Sotaggast 2 rubl. hõbb.

Kiik ne kümme hārga olliwa illosa nink jōw-wolise nink se läbbi sāratsis sanu, et mihhe neid olliwa holelikult kaswatanu nink nidade hoitnu, et nēma neid es olle enne aigo ei ka ülle arwo ikke pandnu. —

Tullewa süggise saap jälle sārane awworahha wäljajaggamine ollema.

C. N.

Oppetedu rāstas.

Rāstale ka wõip se tullus tulla, kui ta midda-ge om opnu: — kuis paljo ennamb innemissele, ehk kül mitto innemist sedda ei mõtle, enge rummalust kui üttele kallist perrast hoitwa. — Nus luggeja tijap jo, ehk saap parhilla teda, et mõnne llano, (meije nimmetame ennege kaarnat, harrakat ja rāstast) opwa sõnnu lobbisema, kui neil norelt kele ots ja kida weidi lõigatas nink neile neid sõnnu saggede etteütteldas. Siski om mõnnel ka wõtjamb pā wasta tõist nink sārane oppip hõlpsambaste ja rohkeambaste sõnnu lobbisema. Ta ajap sis saggede ajawitmisses neid ärraoppitu sõnnu ni, kui nemma täl kele pāle tulles, nokkast wälja, ilma teedmata, mes nemma tähhendawa; siski tulles sāratses lin-nust mõnnikõrd mõnni sõnna foggemata ni parral ajal, õtselai olles ta tedda mõdistusega wõtnu üttele-da. Olleme Saksamaal üttele wūrsti lossi-wārraja kōrwat üttele kaarna nānnu purin ollewat, fe kiksug-

gutsid söimofönnu, mes wahhi-soldani nalja perrast ja ajawiltmisses tälle olliwa oppetanu, ni kui nöri perra lobbisi. Ni wödisse sis mönni, lossi howi sisse miinnen, temmast omma parrajat awwonimme wastawötta, kui kaarna hõigas: „Sinna petja, sinna warras, sinna riisja, sinna nulgja! — ehk: sinna prasja, sinna jodif, sinna reoto! ehk mõnda muud söimo, mes tälle sündi.

Neljakümne aasta eest elli Saksa-maal ütten suren küllan, olgo täl nimmi Kreel, üts palbeer ehk habbeneajaja, ke ka hambid kak, werd ja kuppotast, nink innemiste ja ellajide man mõnda wäljast-la sissestpiddist wikka ärraparrand wai ka kurjembas jeggi nink seperrast tohtreis kutsuti. Sel olli üts koddunkaswatedu rästas, kellele oppipois mitto sönnu olli pähä oppetanu, muide seast neid: „Minna olle Kreli tohtri kaswand Hans; — ma olle kikitargemb Hansikenne; — ma mõista häste räkida; — Hels, katta lauda; — andke Hansile süwma? — Nink Hans olli effi hendast mitto sönnu opnu, mes ta saggede olli kuulnu. Tohter üttel saggede oppipoisile: „Sinna sökke, kae om me!“ — nink haigile: „Kannata, kannata!“ — Effi hennele üttel temma perramöttelden wäga saggede: „Misamma ja seper-rast nida.“ — Nink kui täl johto omma tohtertamisse man middage halwaste minnewat: „Nüüd olleme kimbun.“ — Ne ja tohtri mu harrinu sönnu olliwa Hansil aigapitte wäga selgeste ärraoppitu, ni et lust olli tedda kuulda. Kik küllarahwas testwa temma nink kõnneliwa temmast, kuis temma mitto-körd neide küssimiste päle olli äntsäl wiisil kostnu, ehk kui rahwas jutto aijewä, ommist sönnust mõnda ni parrajalt waijele heitnu, ötsküi olles temma neide juttu mõistnu.

Ütskörd süggisel, kui rästas Hans jo poolkolmat ajastaiga wanna olli, ärralõigatu siwa tälle

wastsest olliwa kaswanu nink affen wallal ja ilm wäga illus olli, ent mitma zirgo häle wäljast olliwa kuulda, sis möttel Hans henne man: „ma olle nüüd jo kül opnu, et ma ilman wöi eddesi sada.“ — Möttelt ja tett! Rutto lennas temma aknast wälja. Ürra olli temma, nink asjanda hõigati tälle „Hans! Hansikenne!“ perra. Pea sai temma nurme pääl mitma wellega kokko. — Ei ennege innemiste sean olle tarfu ja rummalid nink ettekaejid ja kergemelelissi, enge ka eggäutte ellajide suggu sean om neid seggi, ke omma ossa mõistust weidi ehk paljo piddawa ja näütwa. Nästil, kui nemma süggisel surin parwin koon omma, om ainult innemiste kawwalust pellata, ke neile wörka pannewa nink neid hulgan kinni wötwa, tapwa nink hennele kutsawa ehk neid tappetuid müwa. Et zirka ja wäikeffi lenda Saksa-maal süggisel mitmal wiisil wörkaga pütas ja hulgaupa finnitabbatas, kikeennambaste löökessi nink rästid: sedda wöiwa meije luggeja usku; meije effi olleme säraste püke man ütten olnu. — Meije Hans es tija sedda weel mitte, nink tuhhandaneist es panne neid wörka tähhele. Kui Hans üttele sure parwe rästid näggi lendawat, sis üttele temma neide wasta, kellega temma koon olli, ei joht saksa-keli enge omma lomolikko rasta-keli: „Milles meije neide perra ei lä? Näet ja fulet, kuis röömsaste nemma lendawa ja hõlli teggewa. Nüüd lastwa nemma mõtsa weerde maha. Sääm om wist midda hääd sada. Lakkem neide perra!“ — Roste üts: „Ürra mingo! Ne waise es kae henne ette, — ommawa jo wörko pettetu, — mõtlewa sääm ikkes maggusid marjakessi ja seemnid sawat süwma; ent pea sawa nemma omma himmo leinama ja omma söame lusti hukkaminnefiga masma. Ne sökke ei näe ka nüüd weel neid wörka.“ — Hans es kule; sest et temma wörgast weel middage es tija; —

möttel henne man, ifs parremba ollewat hulga rahwa perra miinna. Sago, mes taht! Lennas siina mitma tõisega, ke ka weel siina rühksiwa ja pelgsiwa ilda ja ilma jäwat. Nemma saiwa ka perale. Ent jo tõmmas linnopüüdja wõrgo rame kofko, nink kif olliwa finnitabbatu, muud kui ne, ke aigfaste wõrgo olliwa tähhele pandnu nink ärralinanau. Hans, ke ka wõrgun olli nink näggi mihhe korjusest wäljatullewat, üttel saksa-keli: „Müüd olleme kimbun.“ — Linnopüüdja rõmust sest surest sagist nink nakst hõlega neid rästid üts tõise perra wäljawõtma, käänd neide kala ümbre nink wissas neid omma suurte mårsi. Kui temma pea Hansi henda olles haardnu, sis tännit Hans, õisekui temma olles teednu, mes tedda piddi päftma, nink üt-
tel jälle ommist oppitu sõnnust neid: „Kannata, kannata! Sinna jõkke, kae ommete! ma olle Kreli tohtri kaswand Hans.“ — Mees heiti eddimält ärra, õisekui mõnni kawwal waim tedda taht naarda; ent kui ta pea jälle olli omma mele mannu sanu, sis nakse temma ni kigest wæest naarma, et talle pea narust kõttowallo sai. Kui naar mahha jäi, sis üttel temma: „Wai, Hansikenne! siin ei olles ma sinno otsnu: kuidas sinna minno wõrko sait?“ Nink jälle piddi temma ni naarma, et silmist wessi wäljatulli, kui Hans tohtri sõnnaga koste nink üttel: „Nisamma ja seperrast nida!“ — Nink se olli wist üts tõisene sõnna; Hans ni hāste kui tõise kif olliwa „nisamma ja seperrast nida“, ehk ilma mele ja mõtlemata, ni kui kergemeleliste rästide wiis om, siina wõrko sanu. Siski ennege linnopüüdja wõisse neid naarda ja neist kui hāast sagist rõmustada. Ent Jummal lojuste armastajil, ke neid waisid wangituid nāiwa, kea ollesse wõinu omma wabbaust ja ello hoita ja rõõmsaste siina ja tānna lennata, piddi neid priskid linda halle ollema. — Kif wi-

matfid, et nemma es mõista saksa-keelt kõnnelda, lõppet mees ilma armota ärra; ent Hansi weije temma tohtrile taggasi nink sai hāad lõidmisse hinda. Ent siski weel surembat kaswu sai tohter. Et nemma sedda oppetedu rāstast nātta saassi, tulliwa nüüd rahwas ka kavgelt temma tohtretamisse alla, nink ni sai temma se kuulsa Hansi lābbi paljo rahha pāllida.

Meije olleme sedda sündinu asja kül omman jut-
tun weidi ehhitanu, et ta kalendri õstjal kaunimb olles luggeda; ent et rāstas Hans wõrgun saksa-keelt kõnnel nink se lābbi sai pāstetus, se om tõtteste sündinu.

Mes muud weel? — Kostus: Ka wāiko linda wist ja kõrrast wõime paljo mārki: 1) Wāga hā om, kui ollet middage opnu ja parrajal ajal sedda prugit. 2) Ülliharmaste pāssap üts rāstas sāratsel wist wõrgust wālja. Parremb om sis rāstal, ni kui ka innemissel, henda wõrka eest hoita. 3) Paljo innemisse, ke hennele wallatul wist õnne otsewa, omma jo mailma wõrko sanu, kost nemma es pāsse. 4) Ütte targa perra miinna om parremb kui rum-
mala rahwa hulga perra. 5) Mes sa kergemelega teet, se wõip sulle sures rasseusses miinna. — Hoitko tõtte waim kif meije luggejid se eest!

F. S.

Tarto-lina ärrapallanu tomifirriko wannu parrajānu müri kanno.

(Kae pilt kalendri een.)

Wānal ajal, kui Tarto-linan 40,000 inemist ol-
liwa ellaman, nink neljan firrifun (neide sean üts weene firrif) jumalaorjust peti, sis olli tomifirrif kige suremb nink uhkemb. Tēmal olli 260 jalga piuta, 110 jalga laijuta nink torniga 280 jalga korruta. Tedda nakkati jo 1224. aastal Tarto piiskopi Hāār-
mani I wallitsuse al üllesteggema, selsamal ajasta-

jal, kui saksa sedda lina olliwa wenlaste käest ärrawõitnu nink piiskopi sinna assutanu, ke sedda marahwast umbrezõri pididi paggana umbussu pimedusest ärrapõstma nink Kristuse läbbi tõtte mañu juhhatama. Sestsamast Tartu-lina ärrawõitmist nink tomikiriko põhjandamisest arwata, olli siin linan kolmsadda ajastaiga järgimõda jumalaorjust Roma-ussu säduse pärra, ni kui muijalke saksamaal, laddina-keli petu, kui lütter saksamaal awwalikult nakse kulutama, et Roma-pappist saetu jumalaorjus ei tulleswat jumala sõnaga ehk pühha kirjaga ütte, nink ei juhhatawat õnnisteggija walguse mañu, enge umbussu pimeduse sisse. Se kulutuse päle hädü saksamaal mitmin paigun sesama essitawa Roma-ussu jumalaorjus ärra, nink wõeti üts wastne ülles, se pärra saetu, kuis pühha kirri Wastsen Testamentin oppetap jumala mele pärrast olleswat. Saksamaalt tulli lütteri õige ussu ülleswõtmist nink jumalaorjuse parrandamisest hõlli ka siia Liwlandi male, nink kui siin meije ma saksa nink ma-rahwas tundsewa, et parras aig olli, Roma-pappi kaplu nink wõrka katski kakkastada, sis wõeti ka siin Tartu-linan ilma wibimata se wastne, parrandetu jumalaorjuse wiis ülles, mes lütteri ussuselts saksamaal olli saadnu. Eddimane oppetaja, ke Tartun jumalaorjust parrandetu wiis pärra 1526. ajastajal nakse piddama, olli Melkior Hofmann. Sest ajast peti Tartun katten kirrikun, Janikirrikun saksa-keli, nink Mariakirrikun ma-keli, lütteri säduse pärra jumalaorjust, ent kolmas kirrik, tomikirrik, jaije Roma-pappi säduse alla, nink kuulti saäl ka päle sedda, ni kui enneke, laddina kele lobbisemist, seni kui kirrik ärrapalli. Se õnnetus sündi 1596. ajastajal õfel enne Janipäiwa. Tomikirriko pappi olliwa nimitetu ajal kirriko lähhadal sure Janitulle pallama läütnu, nink essi mant ärralännu jodut piddama. Seni kui neima õige õ läbbi

wina jõiwa nink horlopi lõiwa, läts kirrik tule al pallama, nink kui pappikese Janipäiwa hommungul tahtsiwa kirrikohhe minna paadrit luggema, tulli jo jõnna wasta, et kirrik ollew tullega ärramineman. Tulli olli wõimust wõtnu, ni et kistutamist enamb es olle kõneldagi, nink toost päiwaft jaijewa palja müri saisma nink saisiwa nidade enamb 200 ajastaiga jumala tule käen, seni kui Tartu-linan 1803. ajastajal surekoli saeti. Õnsa kaddonu Keisri-herra Aleksandri I arm nink heldus kink tomimae õige wannu müri kanduga surekolile, nink toost ajast nakkati tomimae otsan platsi õgwendama nink aigo mõda surekoli tarbiduses mitmasuggutsid hone ehhitama. Tomikirriko müri kaeti läbbi nink lõiti weel ni kõwwa olleswat, et neima wäga häste olles kõlwann kattust nink torni kanda, kui surekolil waja olles olnu ehk nõuw kandnu, kirriko jälle üllesäda. Ent kui sarast ettewõtmist keake es mõista fitta, sis wõeti se nõuw ülles, kink ramatid, mes surekoli tarbiduses aigo mõda ostetas nink korjatas, wanian tomikirrikun paigale panda, nink sepärrast nakkati sis kolmas ossa sest wanaft kirrikust, nink nimelt se taggumene jaggo, kon wanaft altri olliwa, parrandama nink jälle üllesäadma. Raudkattus panti päle nink sissest tetti alt pörmandust lae kummini kolm sali üts tõise päle ülles. Eggaütten jaun saeti afna nink usse ette nink tetti ahju sisse, ni et ka talwitsel aol salin ni kui ellomajan parras lämi olles. 1806. ajastajal olli kink walmis nink ramato widi sinna nink panti oma kõrda nink sädust mõda nidade ülles, kuis arwati appar nink sündsa olleswat. Parhilla saisma kolmen salin wäga keñaste nink targaste saetu enamb 70,000 ramatut sainu mõda laeni rijolide pääl üllewan, nink ehk neima kül saäl waiklikun koan sõnnake ei lausu, siski kulutawa neima neile, kea neid mõistwa pruki, surembat tarkust nink selgembat jumalatundmist,

Kui eale wañal ajal Roma-ussu pappi sääl altri een ehß
känzli päält möistfiwa rahwale laulda ehß luggeda.
Kes teed, kui karmwa ne waña müri kanno, keddi
seni ajani tule kätte jätteri, weel peas wastapidda-
ma, üttes mälletuses, kuis mustitsel ajal luggu siin
meije maal olnu!

C. N.